

DIRVA

Nr. 73

Birželis-June 24, 1960

Cleveland, Ohio

Chruščiovinės mokyklų reformos vykdymas Lietuvoje

Leokadija Diržinskaitė respublikiniam sovietui Vilniuje pranešė, kad dienos vidurinės mokyklos (mokyklos turinčios iki vienuolikos klasių, tai yra, pradinė mokykla sudėta su gimnazija) nuo ateinančių mokslo metų bus pradedamos pertvarkyti į "vidurines bendrojo lavinimo politechnines darbo mokyklas su gamybinio mokymu". Ateinančiais mokslo metais tokį ilgą apibūdinimą atitinkančiomis mokyklomis bus paversta 40% esamų vidurinių mokyklų. Toliau kas metai busi perorganizuojama dar po 20%, taip, kad 1964 metais perorganizavimas būtų baigtas. Dabar pilnai perorganizuotų mokyklų dar nėra, o yra tik 75 klasės su gamybinio mokymu, ir tose klasėse mokosi dar tik apie 1500 mokinių.

Mokyklų perorganizavimas reiškia, kaip sako Diržinskaitė, kad "į imones, kolūkius, tarybinius ūkius, statybas ir kitas gamybinės organizacijas ateis tūkstančiai vaikų ir merginų, kurie, besimokydami mokykloje, kartu pradės įsiviešinti ir darbininko profesiją". Kitaip sakant, moksleiviai, šalia literatūros, kalbų, trigonometrijos, diferencinių ir skaičiavimo, fizikos ir chemijos, mokysis maišyti cementą, nešioti plytas, megzti kojines, štampuoti aulelius, arba šerti kiaules, melžti karvės, lesinti vištas ir t.t.

Imonėse ir tvartuose dirbantieji skeptiškai žiūri į tą mokslų sumaišymą (manydami, kad prie kiaulių šėrimo trigonometrijos mokėti nebūtinai reikia...) ir nerodo uolumo jaunuolius praktinio darbo pamokyti. Sako Diržinskaitė: "... gamybinė praktika atliekama formaliai, mokiniai vaidina tik stebėtojų vaidmenį. Yra cechų meistrų bei darbininkų, kurie panaudoja mokinius tik pagalbinėms operacijoms atlikti ir nemoko jų specialybės. Nemaža trūkumų yra organizuojant moksleivių gamybinę praktiką

žemės ūkyje. Darbas neretai organizuojamas be ryšio su teoriniais užsiėmimais, mokiniai tepanaudojami kaip darbo jėga. Respublikos žemės ūkio ministerija nesidomi mokinių praktika kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose ir prisimena moksleivius tik tuomet, kai reikalingas jų talkininkavimas".

Esama ir kitokio įsibartojimo panašaus nerangumo: "Kaip žinoma, imonės ir kitos gamybinės organizacijos yra įpareigosios nemokamai perduoti mokykloms gamyboje naudojamą, bet sutvarkytą staklę. Tačiau praktikoje dažnai mokykla vietoj staklių iš savo šefų (Reiškia, iš imonės, apsiėmusios globoti kurią paskirą mokyklą. Red) gauna krūvą metalo laužo arba darbui visiškai netinkamus įrengimus".

Lig šiolinių septynmečių mokyklų perorganizavimas į aštuonmetes irgi pradėtas tik ateinančiais mokslo metais, ir šį rudenį aštuonmetės klasės atsirastų tik kas penktoje septynmetėje mokykloje. Aštuntų klasių steigimą septynmetėse irgi numatoma baigti 1964 metų rudenį. Tam tikslui reikės įrengti apie 800 papildomų kambarių klasėms. Mokyklų skaičius bus mažinamas, nes dabar jis yra dirbtinai išpūstas: yra vidurinių mokyklų, turinčių klasių po 7 ar 10 mokinių. Bus mažinamas ir vienkompaktinių (tokių, kur dirba tik vienas mokytojas) pradinių mokyklų skaičius, jas sujungiant ar prijungiant prie septynmečių. (Pradinė mokykla — pirmos keturios

klasės, arba, kaip anksčiau buvo vadinama, pirmi keturi skyriai).

Septynerių metų mokymasis yra privalomas (vėliau bus privalomas aštuonerių metų mokymasis), bet praktikoje privalomumas nepilnai įvykdytas. Tik trys rajonai — Akmenės, Pasvalio ir Marijampolės — nurodomi, kaip rajonai, kuriuose septynmečio mokymo privalomumas esąs visiškai įvykdytas. Oficialiai nurodoma, kad Lietuvoje šįmet 4300 vaikų (nuo 7 iki 15 metų amžiaus) nelankė septynmečių mokyklų, nors privalėjo. Palyginti tai nėra didelis nuostimis (apie 1.2). Bet į tą skaičių neįskaityti, kurie mokyklose pasirodė, bet "nubyrėjo", tai yra, nustojo lankyti. Maitinimo ir ypač aprangos stoka pateisina tėvų atsakymą leisti vaikus mokyklon, ir vietos administracija tokiais atvejais nesijaučia galinti priversti juos lankyti įstatymo reikalavimų.

Ideali sovietinė mokykla laikoma mokykla — internatas, kur mokiniai mokosi ir gyvena ir yra apsaugoti nuo "nesusipratusios" šeimos įtakos. Internams statyti septynmečio plane Lietuvoje paskirta 200,000,000 rublių, už kuriuos turi būti pastatyta bendrabučių daugiau kaip 25 tūkstančiams mokinių. Šie ratai irgi neišvengia "žvyro ašyse": pernai internatų statybos plano įvykdyta tik 55%.

O universiteto rektorius skundžiasi, kad daugelio mokyklų mokiniai yra per silpnai paruošti universitetui iš lietuvių, rusų ir kitų kalbų, matematikos, fizikos ir chemijos.

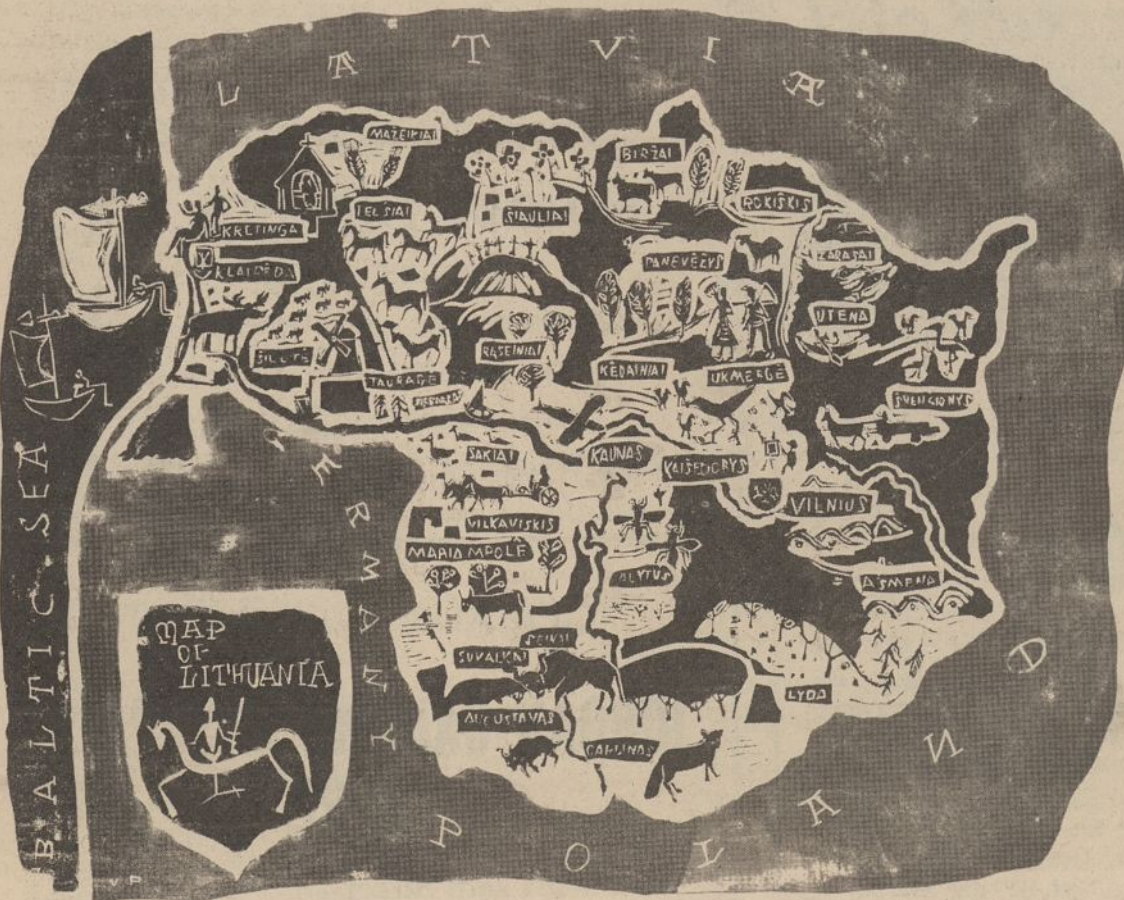
DU SATELITAI VIENU ŠŪVIU

Jungtinės Amerikos Valstybės viena raketa sėkmingai išskė erdvėn ir perskyrė skirtingiems uždaviniams du dirbtinius satelitus:

* 223 svarų, 36 colių skersmens Transit II-A, antrąjį bandymą į "dangaus švyturį";

* 42 svarų, 20 colių skersmens, dar neturintį vardo rutulį, kuris skirtas saulės radiacijai viršutiniame atmosferos sluoksnyje tirti.

Abu satelitai, kaip skelbiama, tvarkingai veikė ir beveik patekė į planuotas orbitas.

Lietuvių paviljonas tarptautinėje prekybos ir pramonės parodoje Chicagoje, kuri atidaryta nuo birželio 25 iki liepos 5 d. Šio paviljono administratorius šiais metais yra LB Chicago apygardos kultūros skyrius. Globėjau—Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis. Nuotraukoje vaizduojamas lietuvių paviljono kampelis, kuriame matyti Ados Korsakaitės mozaika "Mergaitė su gėlėmis", J. Bakio židiny, Jurgio Daugvilos kilimai ir Bronės Jameikienės tautodailės audinių rinkinys. Parodos atidarymo dieną paviljono personalą sudarė: Konstancija Braždytė ir Izola Bendoraitė.

V. Noreikos nuotrauka

CHRUŠČIOVAS REIKALAUJA KOMUNISTINĖS DOKTRINOS LANKSTUMO

Bukareste vykstančiame Rumunijos komunistų partijos kongrese Sovietijos premjeras Chruščiovas pasakė dvi valandas trukusią kalbą, kurią neabejotinai reikia laikyti vienu svarbiausių komunizmo vadų pareiškimų eilės pastarųjų metų bėgyje, ir kuri gali paaštrinti doktrininius ginčus su Kinijos komunistais, tuo pačiu tapdama oficialiu pagrindu tolimiesiems Kremliaus samokslui prieš laisvąjį pasaulį.

Pradėjęs nuo įprastinių Vakarų ir ypač JAV puolimų, pasigyręs Sovietijos laimėjimais, Chruščiovas pradėjo ginti sa-

vo "taikos koezistencijos politikos" tezę pabrėždamas, kad karo tarp kapitalistinio ir komunistinio pasaulių esą galima ir reikia išvengti. Sovietija visiškai negalvojanti atsakyti tos politikos ir šaltojo karo likvidavimo, nepaisant visų "provokacijų".

Neišvardindamas tos politikos priešų, Chruščiovas pareiškė, kad "mūsų dienomis tik pamišėliai ir manijakai gali svaidyti šūkius apie naują pasaulinį karą".

Tolesniuose išvedžiojimuose Chruščiovas paskelbė ligšiol komunistiniame pasaulyje negirdėtą ereziją, kad kai kurios Lenino tezės esančios pasenusios ir turinčios būti interpretuojamos tarptautinių situacijų šviesoje. "Mes negalime šiandien mechanškai kartoti tai, ką Leninas pasakė prieš dešimtis metų... remdamiesi marksizmo-leninizmo mokslu, mes turime patys galvoti... analizuoti esamą situaciją ir pasiūlyti išvadas, kurios būtų naudingos bendram komunizmo reikalui." Bet čia pat jis pridūrė, kad Lenino, Markso ir Engelso darbai liks amžini, nes jie "nurodė kelią".

Kitame kongreso posėdyje Chruščiovas tezę tvirtai parėmė europinių komunistų partijų sekretoriai: Čekoslovakijos Novotný, Vengrijos Kadar, Bulgarijos Živkov ir Rytų Vokietijos Ulbricht. Rumunijos komunistų lyderis Gheorghiu-Dej už Chruščiovą pasisakė iš anksto, kongreso atidarymo kalboje, Manoma, kad Chruščiovą parems Lenkijos Gomułka, kuris tuo metu

pestingai suredaguotas ir apdailintas, iš ko aiškėja, kad kalbą priduoama labai didelės reikšmės.

Tasso perduota kalbos versija Maskvoje sukėlė nepaprastą susidomėjimą. Tik Pekine ji visiškai dar nebuvo paminėta.

Kongrese dalyvauja komunistų delegacijos iš visų Europos ir Art. Rytų kraštų, išskyrus Jungtines Valstijas, kuri nebuvo kviesta. Kai kurie stebėtojai tiki, kad kongreso metu įvyks slapty komunizmo vadų pasitarimas, kuriuose bus aptarti tarptautinės politikos klausimai.

TRUMPAI IŠ VISUR

* JAV SENATAS 90 balsų prieš 2 patvirtino naująją gynybos sutartį su Japonija. Senato pasisakymas tokia didele balsų dauguma (reikalinga tik du trečdaliai) aiškiai rodo JAV nusistatymą ginti Japoniją nuo užpuolimo iš šalies. Taip pat jis reiškia pasitikėjimą tais politiniais elementais, kurie Japonijos užsienio politikos kurtinui almeniu pasirinko glaudesnius ryšius su JAV. Ratifikacijos dokumentai bus nugarbenti į Havajus prez. Eisenhoweriui pasirašyti, o po to Tokijo mieste bus jais apsiųsti, ir sutartis galutinai įsigalios. Tokijo mieste kairieji grasino užpuolimą užs. reik. min. Fudžijama automobilį, kai jis vykas pas JAV ambasadorių Dauglas Mac Arthur II dokumentais apsiųsti.

* JT SAUGUMO TARYBOS posėdyje JAV pritarė Argentinos reikalavimui, kad Izraelis atsiųgtų "atitinkamomis reparacijomis" už nacio Eichmanno pagrobimą. Tikima, kad šis klausimas galutinai bus sprendžiamas Saugomo Taryboje tik po to, kai Europoje, nepaisant besikartojančių demontavimų, susitikęs Ben Gurion su Argentinos prez. Frondizi.

KAIRĖJE: Viktoro Petravičiaus lino raižinys—Lietuvos žemėlapis, kuris išstatytas šiuo metu vykstančioje Chicagoje tarptautinėje parodoje lietuvių paviljone.

Vakarų laikraštininkai į posėdžių salę Chruščiovo kalbos metu nebuvo įleisti ir tą dieną negavo jos teksto. Sekantį rytą Rumunijos komunistų partijos organas Scintella, vienintelis laikraštis, kuriame kalba turėjo būti paskelbta, išėjo šešiomis valandomis vėliau. Paskelbtasis tekstas buvo nepaprastai rū-

Taip buvo išdavinėjama...

PROFESORIAUS VEIDAS SUSTINGO

Ir Pavelis Angelovas nėra sužavėtas, kad jam reikia užmegsti santykius su žmogumi, kuris sėdi Montrealyje: iš Ottawos į Montreali traukiniu reikia važiuoti dvi valandas. Bet kariniais pagrindais organizuotos sovietų slaptosios policijos leitenantas turi pildyti kiekvieną įsakymą.

Beveik tuo pačiu metu, kada Carr telegrafuoja savo darbdaviui "Steinbergui", jog negalys parduoti rožių, Angelovas atvyksta į Montreali ir apsistoja viešbutyje. Šiek tiek pailsėjęs, jis paprašo viešbučio tarnautojo atnešti jam telefonų knygą, bet į ją Allan Nunn May pavarde neįtraukta. Tik per informaciją jis patiria numerį ir adresą.

Tebelaikydamas ragelį rankoje, jis galvoja, ar geriau būtų tiesiog važiuoti, ar pirma reikėtų paskambinti. Po trumpo svarstymo jis nutaria vykti pas profesorių, iš anksto nieko nepasakęs. Visada yra geriau norimą užklupti su įvairiais reikalavimais žmogų pastatyti jau prieš įvykius faktus.

Taksis nuveža leitenantą į Swail Avenue, kur May yra išsinuomavęs butą. Angelovas liepia taksiiui pravažiuoti pro namą, paskui išlipa ir kelis šimtus metrų gižta pėsčias, atidžiai stebėdamas namą, kuriame turi gyventi profesorius. Tik galutinai įsitikinęs, jog nėra sekamas, jis prieina prie durų ir paskambina.

Į eilinį tarnautojų panašus vyras jas atidaro. Angelovui iš karto aišku, kad tai jo ieškomas.

--Jūs ieškote? -- klausia jis svečią.

--Daktaras Allan Nunn May? --atsako klausimu Angelovas, norėdamas galutinai įsitikinti.

--Aš esu. Ko jūs pageidaujate?

--Mano pavarde yra Baxter. Aš turiu perduoti nuoširdžius linkėjimus iš Michaelio, --atsako Angelovas. --Nuoširdūs sveikinimai iš Michaelio.

Profesoriaus veidas sustingsta. Tartum jame pabustų žmogus po ilgo sąmonės netekimo ir stengtųsi suvokti, ką tie žodžiai reiškia.

Iš tikrųjų praėjo jau daug laiko nuo tada, kai tas slaptas žodis buvo duotas ir paaiškinta, kad tas, kuris perduos "nuoširdžius linkėjimus iš Michaelio", bus partijos siųstas. Ne sovietų slaptosios tarnybos, nes taip atvirai Maskva neverbuoja jokių talkininkų, o iš partijos.

Sovietų slaptoji tarnyba --tai sovietinė Rusija, valstybė, karinė jėga, tai šnipinėjimas svetimam kraštui. Bet partijai dirbti --tai reiškia religiją, pasaulėžiūrą, tai reiškia talkininkauti visą pasaulį apimančiam judėjimui, tai reiškia kovoti dėl žmogaus išlaisvinimo iš socialinės priespaudos!

Tačiau apie tokius psichologinius niuansus Angelovas nieko nežino. Jis turėjo reikalo tik su šnipais, kurie už pinigus išdavinėjo savo kraštą. Tuo po-

Allan Nunn May

žiūri jis vertina ir May. Profesorius elgesys pažadina įspūdį, kad tas būtų užmynęs kažką nemalonaus ir dabar nori nusišvirkstyti koją, kitais žodžiais, atsipalaiduoti nuo praeities, nes jau nebėra reikalo išdavinėti už pinigus. Bet Angelovo išpuolis yra klaidingas. May nustebimas ir lengvas išgąstis lietuvių "sveikinimus iš Michaelio" -- May iš karto nesusigaudė, ką jie reiškia, nes juk praėjo jau aštuoneri metai...

Staiga profesoriaus veidas pagyvėja. Jis plačiai praveria duris ir paprašo svečią vidun. Iš koridoriaus Angelov - Baxter greitai sprunka į kambarį, prieš tai apsidairydamas, ar niekas jo nematė.

Angelovas tuoj pat eina prie reikalo. Niekada ilgai nepasilieka būte "bendradarbių", kurie turi ką nors "tiekti" ir ypač, kai dar reikia juos priversti. Leitenantas yra nusprendęs daugiau niekada čia nepasirodyti. Tik šiandien buvo reikalinga, kad užmezgus ryšį.

(Bus daugiau)

LAIKAI IR ATGARSIAI

JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ Jėgos, saugančios Ramiojo vandenyno erdvę nuo komunistinės agresijos, šiuo metu siekia:

* armija -- 67,000 karių, įskaitant dvi atominiais ginklais ginkluotas divizijas Pietų Korėjoje (pirmąją kavalerijos ir septintąją pėstininkų), 25-ąją pėstininkų diviziją Havajuose ir 1,900 vyrų apimties kovos grupę Okinavoje, priklausančią 82-ajai divizijai.

* aviacija -- 2,800 lėktuvų. Daugiausia jų sutelkta Japonijoje, kur penktoji oro grupė turi 30,000 vyrų, vienuolika defenzinės kovos bazių, tačiau smogiamosios jėgos yra sutelktos Okinavoje ir Guame. Iš jų SAC bombonešiai gali sunaikinti kiekvieną Kinijos miestą nuo Šanchajaus iki Sinkiangs.

* laivynas -- 260,000 jūreivių, 460 karo laivų ir pagalbinių laivų. Branduolį sudaro septintoji flotilija iš 75 karo laivų, įtarpe

Profesoriaus May dėsto klūtis:

--Atominių laboratorijų kontrole yra nepaprastai griežta. Aš nežinau, ar bus galima gauti medžiagą, kurios jūs pageidaujate. Žinoma, aš galiu jums perduoti savo tyrinėjimų duomenis. Bet jūs norite daugiau. Jūs norite duomenų apie uraną ir net jo pavyzdžių...

Angelovas ciniškai juokiasi... Jis žino tai. Kiekvienas agentas išsisukinėja, kai reikia tiekti tai, kas surišta su didesniu pavojumi. O kad May nebe išsisukinėja, o nuoširdžiai yra susirūpinęs, ar galės parūpinti tai, ko Maskva reikalauja, Angelovui nesuprantama. Stengdamasis į profesorių pažvelgti taip, kaip, jo nuomone, gyvatė žiūri į pelę, suteikdamas savo akims galimai "negailingą žvilgsnį", jis sako:

--Pone profesoriau, Aš tamsiai visiškai atvirai sakau, jog netikiu, kad tamstos išsisukinėjimai yra pagrįsti. Jei tamsta neišpildys Maskvos pageidavimų, tai jau tamstos reikalas, nebe mano. Tamsta turi žinoti, ką noriu tuo pasakyti.

Prie tokio tono Nunn May nėra pripratęs. Jei jis ką tieks, tai tik savo noru ir iš giliausio įsitikinimo, matydamas didžiausią neteisybę, jog Vakarų demokratijos nori nusišvirkstyti savo tyrinėjimų duomenis nuo "atsilikusių sovietų darbininkų".

--Prašu su manimi tokiu tonu nekalbėti, --pasako profesorius atsistodamas. --Aš esu mokslininkas, o ne koks žvalgybos agentas.

Atsistoja ir Angelovas. May apeliaciją į žmogiškąjį padarumą jo nė kiek nesužadino.

ropo grįžusio diplomato patirta, pradėtos kurti Pekino stiliaus komunos, pirmosios už komunistinės Kinijos sienų. Organizavimui talkininkauja iš Pekino atsiųsti patarėjai, kurių skaičius ten dabar siekia 400.

SOVIETAi netrukus gali "paskolinti" Kubai raudonojo laivyno "perteklių". Sakoma, kad tam reikalui jau esą paskirta trylika mažų iki vidutinių karo laivų, ir netrukus kubiečiai bus pradėti apmokėti juos naudoti.

PRANCŪZIJOs prezidentas De Gaulle kategoriškai atmetęs Ben Gurion kvietimą aplankyti Izraelį. Praeitą savaitę įvykusiame pasikalbėjime De Gaulle tiesiog pasakęs: "Esamomis aplinkybėmis tai nėra įmanoma." Vienintelis kelias nesukelti naujų križių Vid. Rytuose, kaip De Gaulle tiki, tėra: stengtis išlaikyti neutralumą santykiuose su arabais ir žydais. Toks vizitas Prancūziją aiškiai pastatytų Izraelio pusėje.

BELGŲ KONGE viešį sovietų pareigūnų įvairioms didesnėms nacionalistų grupėms dalina pakvietimus aplankyti Maskvą -- bet kiekviena grupė kviečiama atskirai.

ATODŪSIS: Tiesiog nuostabu, kokios permainos įvyksta žmoguje, kai jis atsisėda į ministerio kėdę. -- Konrad Adenauer, Vak. Vokietijos kancleris.

Dėmesio!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi. Pasiteiraukit, ar Dirvą skaito jūsų pažįstami ir kaimynai. Jei ne -- atsiųskit jų adresus. Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

Naujiems skaitytojams prenumerata metams tik 8 doleriai

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

The G. M. McKelvey Company

FEDERAL, HAZEL AND
COMMERCE STREETS

YOUNGSTOWN, OHIO

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

JUDGE

Bernard J. Conway

MUNICIPAL COURT

BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

FROM A FRIEND

GREETINGS and BEST WISHES
FAMOUS FURANCE CO.

WHOLESALE ONLY
DISTRIBUTORS FOR WESTINGHOUSE
AIR CONDITIONERS, AND OTHER
MISCELLANEOUS PRODUCTS.
6420 Woodland Ave. UT 1-5700

GERIAUSI SVEIKINIMAI

JORDAN CAMERA & SUPPLY STORE

3802 West 25th Street

SH 1-5511

Lake Hotel

SEVENTH and PARK Aves ASBURY PARK, N. J.

DIDŽIAUSIA IR GRAŽIAUSIA LIETUVIŲ
VASARVIETĖ - ATLANTO PAKRANTĖJE

Grazūs kambariai. Šviežias maistas. Žemos kainos. Vakaraš šokiama groja orkestras. Tarp dviejų ežerų, prie pat okeano paplūdimio. Kreiptis: Edmundas Kubaitis, prezidentas, arba A. Žemaitis, viceprezidentas-sekretorius.

Tel. Prospect 4-7788 ir 6-9671

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

"BANGA"

Cape Cod, Massachusetts

Būdama prie šilto Craigville Beach pajūrio, garsi savo pušynais, sodu, geru lietuvišku maistu bei patarnavimu, "Banga" kasmet sulaukia daugumą joje ankščiau vasarojusių. Norintieji puikiai paatostogauti, prašomi nedelsiant kreiptis šiuo adresu iki birželio 15 d.

A. Pakštienė, 15 Wendover St., Boston 25, Mass.
Avenue 2-8046, o vėliau, tiesiai į "Bangą",
Box 188, Centerville, Mass. Tel. SPing 5-4633

ALL SAVINGS
DEPOSITED THROUGH
July 15th

Earn
4%
Current Rate
FROM
July 1st!

Save
by
Mail...

POSTAGE PAID BOTH WAYS

ASK FOR FREE
SAVE-BY-MAIL KIT

SAVE
SAFELY

ST. CLAIR
SAVINGS

AT THREE
CONVENIENT LOCATIONS...

813 East 185th Street
25000 Euclid Avenue
6235 St. Clair Avenue

NAUJUJŲ METŲ PASAKA

Vladimir Dudincev

"Ne vien duona" — taip vadinosi Vladimiro Dudincevo romanas, kuris pradžioje buvo dalimis paskelbtas palyginti drąsiam sovietų kultūriniam politiniam laikraštyje "Novy Mir" (Naujas Pasaulis), bet knygos pavidale pasirodė 1957 metais tik už sovietinio bloko sienų. Laisvajame pasaulyje to romano išpirktą keli milijonai egzempliorių. Įdomu, kad to "bestseller" populiarumą lėmė ne literatūrinė kokybė, o, kaip kritika išsireiškė, "individo protestas prieš sovietinės biurokratijos kolektyvą". Postalininio atodėrio metu Dudincevo romanas savo krašte iš karto susilaukė pagyrimų, o vėliau buvo pasmerktas. Po kelerių metų tylos tame pačiame Novy Mir pasirodė naujas Dudincevo kūrinys "Naujųjų Metų pasaka", kuris sukėlė naują triukšmą, nes jame, nepaisant užsifravimo, pastebima dar aštresnė režimo kritika, negu ankstesniame romane.

Aš gyvenau fantastiškame pasaulyje, pasakų krašte, kurį susikūriau savo vaizduotėje. Žmonės ten išgyvena keisčiausius dalykus, ir aš pats esu dalyvavęs jų nuotykiuose. Apie juos dabar ir noriu papasakoti. Kadangi žmogus istorijų, kurių yra pasakojamas pirmąją naujųjų metų dieną, ypač susidomėjęs klausio, nenorėčiau ir aš tos dienos nenaudingai praleisti. Aš galiu papasakoti, kaip laikas kartais blogai su mumis pasielgia. Laikas yra be ribų, jis jaučiamas visur ir visada. Bet prašau, ir šiame pasakų pasaulyje galima laikrodį nusistatyti pagal Maskvos radijos signalus. Todėl aš ir galiu drįsti šią istoriją pasakoti: visada reikia tikėtis smalsuolių, kurių konkretus pasaulis su manuoju, kuris yra tik išgalvotas, nesutaps.

Vieną dieną į mūsų miestą atsiskrido retas paukštis — tai buvo pelėda. Ji nuskrido į keletą miesto namų. Pirmąjį ji aplankė mano viršūninką, saulės spindulių tyrinėjimų laboratorijos šefą; toje laboratorijoje aš dirbu. Paskui ji nuskrido pas mano mokyklos draugą, vieną neuropatologijos daktarą. O tada ji atvyko pas mane. Keistas paukštis buvo ji. Būtu apsimokėję jos išpročius tiksliau ištirti ir jos paveikslą paskelbti kuriame nors specialistų laikraštyje.

Aš tuo metu jau buvau paskelbęs keletą mokslinių darbų apie tam tikras saulės šviesos savybes. Man buvo suteiktas mokslinis laipsnis. Aš buvau kelių komisių patariamasis narys ir bandžiau kaip galėdamas oriau elgtis. Aš mėgdžiojau išpročius garbingų, senų ponų, vaikščio-davau, kaip jie, pakėlęs galvą, ilgai ir su reikšminga veido išraiška galvodamas apie manstomus klausimus ir perduodavau, kaip jie, suraukęs antakius ir melodiškai skambančiu balsu, giliai mano mintyse rastus atsakymus.

Be to, buvau pripratęs tausti mano brangųjį apsiaustą. Mūsų, būtent, darbovietėje buvo drabužių spintos, ir aš elgiausi lygiai taip pat, kaip senieji ponai — nusipirkau medinę pakabą, kurią papuošiau savo inicialais. Aš esu žmogus, kuriam yra duoti kai kurie reikšmingi talentai. Aš paklausiau vieno akademiko patarimo ir pripratau pasižymėti netikėtai mannyje išskylančias mintis.

Kaip visuotinai yra žinoma, vertingiausios idėjos atsiranda ne tada, kai ištisas valandas sėdi už rašomojo stalo. Geriausios mintys ateina, kaip vėjo smūgiai, išėjus pasivaikščioti. Aš pasižymėdavau jas ir po to vėl užmiršdavau. Bet mūsų sargų žmona žinojo, kad aš savo rašomojo stalo skyriuose saugojau įvairius popierėlius, kurie dega, kaip skiedros. Ir dėlto ji užklupdavo laikas nuo laiko mano rašomąjį stalą, ir mano popierėlius kaitindavo krosnį.

Bet po apsiausto orumu mannyje slypėjo vaikas (lygiai, kaip ir mano šefo, didžiai mokyto daktaro, viduje taip pat slypėjo vaikas). Šis šaunusis vaikas tai šen, tai ten iššokdavo viešumon, ypač vakarais, kai mes, visi viengungiai, savo kambarielyje sėdėdavome prieš televiziją ir plačiai išplėstomis akimis ištisas valandas spoksodavome į mėsai žiburiuojančią plokštę, sekdami mūsų futbolo didvyrių akcijas.

Jūs matote, save teisiu, nė trupučio nepasigailėdamas. Aš atidengiu savo asmenybės bruožus ir savybes kitiems žmonėms

Vladimir Dudincev

ir pačiam sau esu griežtas teisėjas. Bet tik neseniai man nukrito lyg žvynai nuo akių, ir būtent, tą dieną, kai mane aplankė pelėda. Ji atidarė manakius, ir aš jau esu dėkingas už tai.

Taip, pavyzdžiui, aš visiškai pakeičiau savo pažiūrą ginčose su tūlu provincijoje gyvenančiu S., mokslų akademijos nariu korespondentu. Tas vyras prieš penkerius metus viename straips-

nyje mano žinomą brošiūrą pavadinančią tingių fantazijų vaisiumi. Savo atsakyme aš atrėmiau esminį to vyro sprendimą ir parašiau, kaip tikiu, labai taiklų sakinį: "Tai ir buvo, ką mokslo kandidatas S. veltui bandė įrodyti." Man, be kita ko, buvo žinoma, kad ir jis turi tą patį mokslinį laipsnį, kaip ir aš. Taip, jis yra narys korespondentas, bet vis dėlto tik kandidatas.

Į mano užsiuoliną S. tuoj pat atsakė skurdžia brošiūrele, be kita ko, konstatuodamas, kad aš liesuosius savo bandymų duomenis bandęs išpausti į teorijos apvalką, ir žodį teoriją jis paėmė į kabutes. Netrukus po to aš paskelbiau savo didįjį straipsnį apie mano naujuosius saulės stebėjimus, savo teoriją sutvirtindamas naujais įrodymais ir iš esmės sugriaudamas S. bandymus. Mano kolegės kalbėjo, pamatę mano straipsnį: "Tam šarvuotam kreiseriui tupasiuntei torpedą tiesiog į parako sandėlį." S. pavardės savo straipsnyje aš visai neminėčiau. Aš buvau nuomonės, kad to torpedos kludymo pakaks, ir todėl išsireiškiau: "Kai kurie autoriai teigia..." Bet šarvuotasis kreiseris nenuskendo, jis atsakė...

Taip tęsiasi. Tas karas, kuris truko penkerius metus, sugriovė mano nervus, ir ne tik mano. Bet prie reikalo. Vieną rytą, kai mes vėl susirinkome laboratorijoje ir pakabinome savo apsiaustus ant pakabų, pradėjome įprastinį rytmetinį pasipilėjimą, kad išsibūtuotume laukiantiems tyrinėjimų darbams. Vyriausias iš mūsų, aukštai gerbiamas šefas ir griežtyjū mokslų daktaras, atidarė pokalbį. Savo laisvalaikį jis užsiminėjo archeologija ir buvo uolus akmeninių kirvukų, senovinių monetų ir senų raštų rinkėjas. Aš tikiu, kad šiame pomėgyje jis atrado didesnę savo gyvenimo prasmę, negu tyrinėjimų darbuose.

--pasakė jis, plačiai išskėsdamas rankas, --Neseniai atšifruo-

Sibiro tremtinio atsiminimai (19)

PER VISĄ GYVENIMĄ NĖ KARTO SOČIAI NEPRIVALGĖS DUONOS...

Einam į kolchozo raštinę. Niekur nesimato jokių darželių ar prie namų pasodin-

tų medelių. Ant langų nėra jokių užuolaidų ir pro juos mus stebi nepraustom no-

tos. Gaminti galim kokiame tik norim miške, ir pauti kokie tik mums patinka medžiai.

Mums pasakius, kad neturime įrankių, jis išsiunčia sandėlininką. Tas ilgai bėgiojo po kaimą, kol pagaliau parneša beveik be dantų vieną piuklą.

Vėliau mums pavyko dar vieną iš kolchozininkės nusipirkti, o kirvius turim du savus, atsivežtus iš Lietuvos.

Taigos zona — tai spygliuotų miškų zona. Pasitai-ko berželių ir epušių. Daug vasarinių eglių (maumedžių). Paros temperatūra keičiasi staiga. Naktį — 20 laips. C., o dieną + 15 laips. C., balandžio pabaigoj.

Malkas ruošėm pasirinkdami ne taip šakotas pušis, nes jos geriau skyla. Tai buvo geriausias mūsų darbas, prasidedas šaltam ryte ir sušilant dienos saulėj.

Gėrėm iš berželių prileistą saldžią sultą. Į mus mažai kas kreipė dėmesio. Mažai ir mes kreipėm. Tai buvo, kai vėliau sužinojau, mūsų apmokymas kolektyviniam darbui. Mes nieko neklausinėjom vietinių gyventojų, nes mes patys matėm jų didžiausią skurdą, jų prastą apdarą. Matėm, kaip jų vaikai basom kojom bėgioja po nenutirpusį sniegą. Kaip jie atėję į krautuvę dažniausiai perka mainais, nes neturi pinigų. Matėm, kaip už degtukų dėžutę atneša vieną kiaušinį.

Mes tada dar turėdami atsivežtų pinigų, pirkomės duonos, cukraus ir augalinių riebalų. O žuvies konservai ir mums atrodė perbrangūs. Darbo drabužių ir medžiagų krautuvė nebuvė. Daugiausia pakinktų ir degtinės.

Kaime vyrų buvo labai mažai ir tie patys daugiausia apsigimę ar karo invalidai. Čia moterys ir sudarė pagrindinę darbo jėgą. Suprantama, čia karo nebuvo, bet padarytos karo žaizdos tebesimatė.

Atėjo vieną kartą moterėlė pas mus klausdama, ar nematėm jos Ivano. Jis ten, Vakaruose, geltonplaukis.

Aš aiškinau, kad Vakarai taip pat labai dideli ir nieko negalim pasakyti.

Matėm pro langą, kai viena moterėlė, gavusi pavėluotą pranešimą, kad jos sūnus žuvo už tėvynę, raudėjo. Neatlikė motiniška širdis ir išbėgusi gatvėje šaukė:

— Dieve, už ką? Jis per visą savo gyvenimą nė karto sočiai neprivalgė duonos!...

Matėm, kaip mokesčių agentai, negalint sumokėti valstybinių mokesčių, vedėsi kolchozininkės paimtą karvę. Vėkdama moteris su vaikų būriu ją plyštančia širdim lydėjo.

Mums nereikėjo nieko klausti, nes patys matėm, koks čia sunkus gyvenimas. Ir kol dar turėjom rublį kišenių, nėjom į raštinę prašyti duonos galvodom, kad savo uždarbį vėliau atsiimsim.

Kitam numery: "Tik atitrėmė, o jau įsako pasirašyti paskolą valstybei".

Tai buvo geriausias mūsų darbas, prasidedas šaltam ryte ir sušilant dienos saulėj... Vyt. Raulinaičio iliustracijos

sim vaikai.

Raštinės pastatas panašus į visus kitus, tik pasi-puošęs baltomis kalkėmis įrašytais propagandiniais ir ūkiniais šūkiais. Mus stebina, kodėl ne raudonai rašyta, kaip visur buvom įpratę matyti. Pasirodo, kad čia raudonų dažų negalima gauti, bet balti dar geriau tinka prie aprūkusių sienų.

Raštinė iš dviejų kambarių. Sienos nukabinėtos įvairiais plakatais ir vadų portretais. Daugumoj plakatų nupieštos gražios karvės, avys, paukščiai. O apačioj vis raginantieji šūkiai.

Už ilgo ir aukšto stalo sėdi pats pirmininkas ir viena moteris — sekretorė.

Antram kambariui pro atidarytas duris matosi daugiau rašančių ir skaičiuojančių. Mes pasakom savo reikalą — norim gauti lentų.

Jis mums mandagiai aiškina, kad čia pernai ėjusi grūdų džiovyklos statyba ir dabar neturi nė vienos lentos. Jis patara iš karčių lovas pasidirbti, o kai išpauš lentas, tada galėsime pasidirbti kokias norėsim. Jis aiškina, kad pastatyti žmones piauna, bet negali visų pareikvių patenkinti.

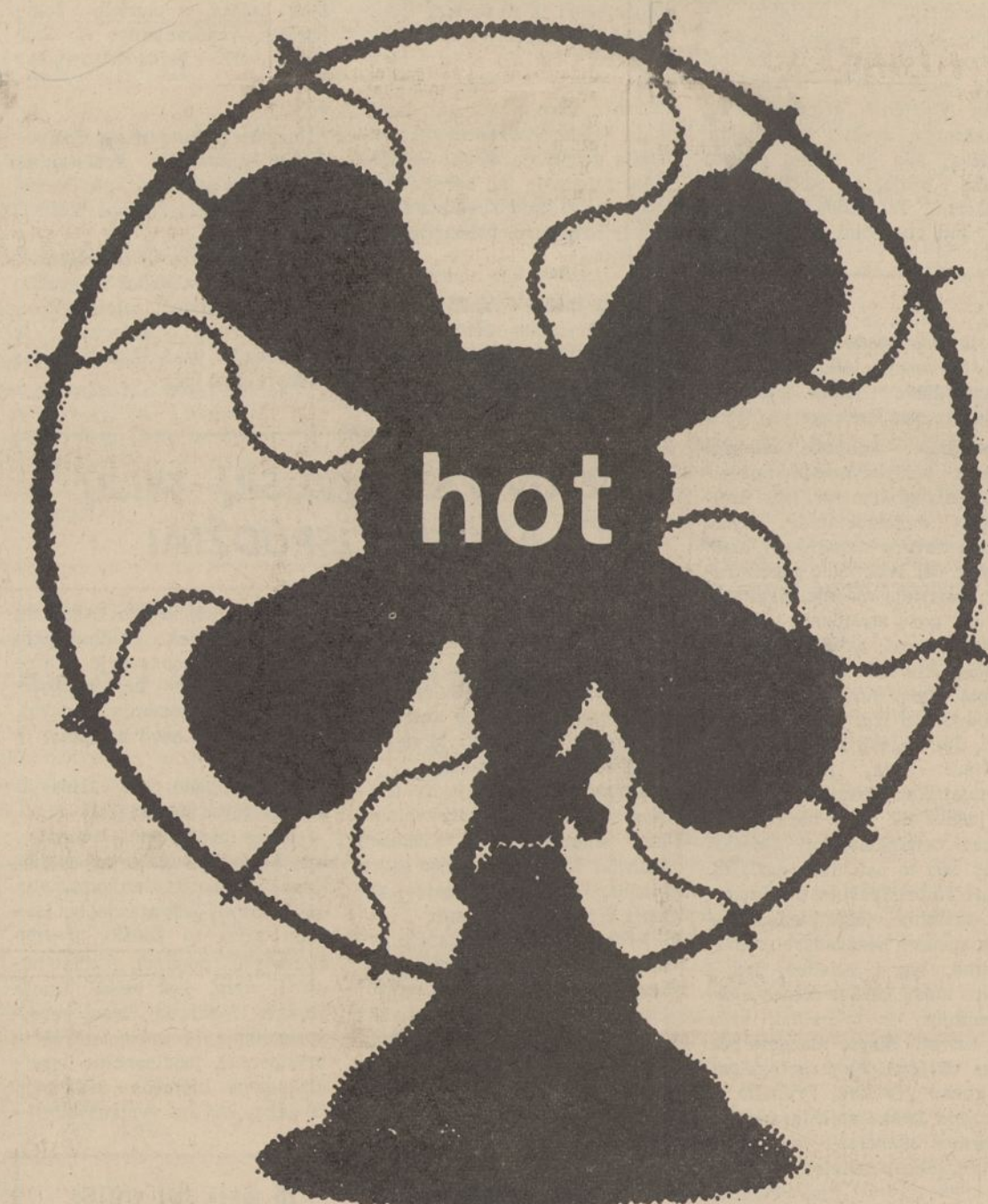
Išklausę jo paaiškinimų išėjom.

— Kažin, kai žmogus numiršta, iš ko jie karstą dirma? — garsiai protauja eidamas padagas.

Parsinešę sausų eglinių karčių dirbam lovas. Tik Padago, su kirviu padirbta lova, buvo panašesnė į lovą. Mano suraišiotos vytelėmis ir virvelėmis kartys turėjo daugiau panašumo į rusiškas roges, bet tik ne į lovą. Ir iš jos visi kaimynai juokė.

Vakarais, prie kolchozo paskolintos lempos, nes krautuvė negavom nusipirkti, parašiau visais žinomais adresais laiškus.

Pasibaigus poilsio terminui, galintieji dirbti nuėjom į raštinę. Pirmininkas liepė gaminti kolchozui malkas. Pataria pasigaminti ir sau, nes čia žiemos ilgos ir šal-

Vėsinkitės šią vasarą centraliniu GASINIU oro vėsinimu. Nepūskite šią vasarą karštą orą iš vienos vietos į kitą. Įstatykite centralinį GASINĮ oro vėsintuvą ir atšaldykite visą savo namą... automatiškai. Dirbkite, ilsėkitės ir miegokite patogiai, kada šviežias, filtruotas oras eina per visą jūsų namą. Gaukite pilnas informacijas, kaip lengva įstatyti centralinį GASINĮ oro vėsintuvą jūsų dabartiniam ar naujam name. Šaukite artimiausią East Ohio raštinę: TO 1-2960.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

MONCRIEF Visų metų oro vėdinimas

• ŠALDO vasarą

• ŠILDO žiemą

Aplankykite savo kaimynystės Moncrief pardavėją

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Kubos įvykių pamoka

Ne tik pačios Jungtinės Amerikos Valstybės, bet ir visi kiti kraštai dideliu dėmesiu stebi, kuo pasibaigs Kubos piktas šaipymasis iš JAV. Gal teisingiau ne Kubos, bet brolių Castro diktatūra, kiekvieną savaitę vis labiau linkstanti į raudonumą ir vis labiau Jungtinėms Amerikos Valstybėms atsukanti nugarą.

Dėmesys ir rūpestis pilnai suprantamas. Visi mato, kad JAV pašonėje organizuojasi tokie nedraugiški lizdai, iš kurių kritiškesniu metu gali kristi ne viena nelaimė į JAV žemę. Iš Kubos lengvai galima paralyžuoti daugelį JAV gyvenimo sričių, o gal svarbiausia, kad iš čia lengva į JAV pervesti visokius rūšies agentus ir agentėlius. Ir juos pervesti ne JAV talkai, bet žlugdymui ir naikinimui.

Kalbant apie tokį JAV pašonėje augantį šašą, negalima užmiršti ir kaip jis atsirado. O atsirado taip nesenai, mums patiems stebint ir JAV viešosios opinijos palankumui laiminant. Ir laikraščiuose ir radijo bei televizijos programose apie Castro sukilėlius buvo tiek daug palankių atsiliepimų, kad tada net buvo susidariusi nuomonė, jog JAV suinteresuota, kad ten įvyktų pasikeitimai arba bent neramumai ilgai tęstųsi. Laikraštinkini nuvykti į Kubos kalnus pas Castro sukilėlius, buvo lyg ir tam tikra kelionė į palaimintas vietas. Buvo net mados reikalas iš ten skelbti daug nuotraukų, palankiai apie sukilėlius informuoti, palankią viešąją nuomonę sudaryti.

Manau, kad ne vien laikraštinkams priklausė gliaulau pažvelgti į tuos sukilimo vadus, į jų būsimos krašto politikos samprotavimus, pasižiūrėti, iš kur jie gauna talkos ir kur mokėsi partizaninio kariavimo metodus. Tos visos žinios ir atsakymai į tuos klausimus gal ir būtų skatinę rimčiau susimąstyti. O jei susimąstyti, tai ir iš JAV žemės einančių įvairių pagalbą priveržti, nors tą pagalbą organizavo ir sukilėlių draugai ir simpatikai. Bet jei tų draugų ir simpatikų tarpe buvo nemaža ir iš raudonųjų tarpe, tai dar lengviau buvo galima numanyti, kad tas sukilimas jokios palaimos JAV kraštui neatneš.

Pagaliau prileiskime, kad Castro sukilimas pradžioje nebuvo suplanavęs tokius nedraugiškus ėjimus prieš JAV, kokie dabar reiškiasi. O jei taip, tai kas gi kaltas, kad tokie nedraugiški ėjimai po to atsiranda? Manau, kad visi gerai supranta, jog kaltė ne eilinio piliečio, bet tų, kurie turi visas žinias bei žino visus reikalus ir kuriems priklauso palankiausių sprendimų darymas. Taigi ir šiuo požiūriu kaltė susiveda į tą patį tašką, kaip ir pirmuoju atveju. Ir ji lygiai tiek pat nemaloni, nes padaryta didelės klaidos, kurias neišvengiamai reikės tvarkyti. Ir gal net su skausmu tvarkyti.

Kubos įvykiai yra nemaža pamoka. Pamoka prieš lengvabūdiškumą, į rimtus įvykius tik iš sensacinio požiūrio žiūrėjimą, nedagalvojimą iki galo, kad sukilimo lazda taip pat turi du galus ir vienu gali gauti į galvą ir jos rėmėjai.

B. G.

"KAS IŠ PURVO NEISIKAPSTO, KITUS PURVU DRAPSTO"

Dr. P. Grigaičio redaguojamas "Naujienos" 1960, VI, 14 d. straipsnyje "Už sovietinę civilizaciją" A. Šalčiūni prikiša kad būdamas nuolatinis "Tėviškės žiburio" korespondentas jis kone kiekviename to savaitraščio numerioje kėlė nors "išspaudą", daugiausia ALT pareigūnus.

Ir čia pat, to paties straipsnio pabaigoje "Naujienos" LNT pirmininką V. Rastenį palygina su A. Šalčiūni ir "išpepa" "sovietų civilizacijos laiško".

Savi dūmai akių negrauzia, Stasys Žymantas, Los Angeles

NEMANYČIAU, KAD REIKĖTŲ TAIP SKIRTI

Lietuvoje, be raudonųjų ir jų satelitų, šiais metais jau buvo keli padorūs lietuviai. Apie tą lankymąsi nuomonės įvairuoja.

GREETINGS and BEST WISHES

SCHACKMAN BROS. SOHO SERVICE STATION

130 and Buckeye Rd.

East Chicago lituanistinės mokyklos mokiniai, užbaigus mokslo metus, atsisveikina su mokytoju Lavicku, išvykstančiu į Vokietiją. Dešinėje stovi tėvų komiteto pirmininkas Bronius Ginčauskas.

ARH. A. KULPAVIČIAUS TALKA VASARIO 16 GIMNAZIJAI

Iš Kanados atvykęs į Europą architektas dr. A. Kulpavičius su savo žmona balandžio mėn. pabaigoje apsilankė Vasario 16 Gimnazijoje. Čia, pamatęs klasių bei valgyklos iškilusius barakus ir sužinojęs, kad Lietuvių Bendruomenės Valdyba Vokietijoje juos nori pakeisti nauju pastatu, architektas mielai sutiko paruošti šito pastato projektą. Nors dr. A. Kulpavičius jautūrė nuosipirkę bilietą į Ispaniją, tačiau savo kelionę atidėjo, apsigyveno pas Tėvą A. Bernatonių Dieburbėje ir, talkinamas savo žmonos, čia ėmėsi projektuoti gimnazijos pastatą.

Iš jo trijų apmestų eskizų Kr. Valdyba ir gimnazijos vadovybė pasirinko tą, kuriame buvo numatytos visos klasės ir valgykla su virtuve, bet nebuvo salės, kuri pastatą padidintų ir gerokai prabangintų (nutarta ir toliau tenkintis nedidele saliuke, kuri yra bendrabutis). Šitą projekto variantą arch. A. Kulpavičius perdėrbo, patobulino ir jį pabaigė apie gegužės 10 d., o Kr. Valdyba jį priėmė gegužės 29 d., reikšdama svečių architektui padėką, kad jis klasių pastato gražų projektą sukūrė nemokamai. Tai duoda vilties, kad ir kiti tautiečiai paseks arch.

straipsnis spaudą visada susina, net ir viename laikraštyje tampa spausdintas, o geras ir visuose būdamas pasilieka geras. Gero straipsnio keliuose laikraščiuose pasirodymas pirmuoliausia susirūpinimo turi kelti laikraščių redaktoriams, grynai rungtyniavimo sumetimais, lenktyne dēl laikraščio populiarumo skaitytojų masėje. Skaitytojai dēl gerų straipsnių keliuose laikraščiuose pakartojimo nenkenčia tik tada kai kartojimas užima vietą, kurioje galėtų pasirodyti kiti irgi geri straipsniai. Jei tų gerų straipsnių pertekliaus nėra, jei gero, bet kartojamo straipsnio vietoje būtų įdėtas tik toks nors išskandintas originalas, tai spaudos lygis nuo to nei kiek nepakiltų.

Labiau prisidėsime prie spaudos susinimo, jeigu į uolėsiuosius spaudos bendradarbius žiūrėsime, lyg į priešus, lyg į kokius mūsų kilnaus dėmesio išnaudotojus, ir tykosime, kada čia katram šlapia mazgoje per lūpas užvežus. Kaip tik toks pasielgimas yra Kaz. Pranulio iš Chicago laiške apie "graudžias honoraro ašarėles" (kurių, iš tikrųjų, niekas neliejo).

Ant. Petrulis,
Richmond Hill, N.Y.

TAKLIAI PASAKYTA

"Laisvoji Lietuva" užsiminusi apie lietuviškąsias aktualijas, rašo: "... buvęs tautinės srovės veikėjas p. Tysliava (dabar jau išmestas iš ALTS-gos) pykčio pagautas nori griauti dangų ir žemę, manydamas, kad šiame pasaulyje tik jis vienas yra didvyris."

Labai taikliai pasakyta, Draskosi į visas puses, o skaitytojai iš tokio drąskymosi ir kitų išmėto daro išvada, kad Vieniškės visiškai nustumu nuo koto.

V. Juraitis,
Chicago

A. Kulpavičiaus pavyzdžių ir savo aukomis padės jį paversti konkrečia tikrove-- gimnazijos klasėmis su valgykla ir virtuve.

Perorganizuotas tautinių šokių būrelis, Vasario 16 Gimnazijos tautinių šokių būreliui porą su viršum metų vadovavo vyresniųjų klasių mokinė Rūta Kiulkaitytė. Kai ji nuo balandžio 1 d. persikėlė į Heidelbergą dirbti "Neckar-Zeitung" administracijoje, šokių būrelis liko be vadovės. Be to, būrelį reikėjo papildyti naujais dalyviais, nes abiturientams ir vienam antram mokiniui pasitraukus iš gimnazijos, kai kurių šokių nebebuvo galima atlikti.

Naujus šokėjus paruošti ir būrelio repertuarą papildyti ėmėsi A. Grinienė, kuri gegužės pradžioje atvyko į gimnaziją laikinai eiti mergaičių bendrabučio vedėjos pareigų vietoj S. Laukaitienės, kuri iš tų pareigų pasitraukė nuo gegužės 1 d. ir perėjo dirbti į BALFo raštinę Munchene.

Dabar būrelis vėl gali tautiniais šokiais reprezentuoti gimnaziją svečių tarpe. Gegužės mėn. pabaigoje jau būrelis šoko Hemsbach Raud. Kryžiaus šventėje ir Frankfurte pabėgėlių metų minėjime.

Tautų dienų Frankfurte, Labiau atkreipiant dėmesį į pabėgėlių bei tremtinių problemą, Vokietijos įvairiuose

miestuose šiais pabėgėlių metais ruošiami susirinkimai su prakalbomis ir meninėmis programomis. Vienas tokių susirinkimų įvyko gegužės 29 d. Frankfurte prie Maino. Jį organizavo Limburgo vyskupijos. Kat. Akcijos komitetas, o programoje dalyvauti buvo pakviesti įvairių tautybių pabėgėliai. Lietuviams šitoj programojatstavo Vasario 16 Gimnazijos choras ir tautinių šokių būrelis.

Kadangi Frankfurte lenkai yra gausūs, buvo galima manyti, kad jie nustelbs kitas mažesnes tautybes. Tačiau per šią pabėgėlių tautų dieną išėjo kitaip. Dalyviai liudija, kad gražiausiai pasirodė lietuvių jaunimas. Jau per pamaldas bažnyčioj, giedodamas lietuvišką Marijos giesmę, gimnazijos choras susilaukė didesnio dėmesio, nes vokiečių vargonininkas, pamatęs lietuvių giesmės gaidas, ėmėsi lydyti chorą vargonais, o lenkai giedodami be vargonų palydos. Per programą salėje gimnazijos meniniai vienetai vėl užėmė branduolinę poziciją: choras, vadovaujamas mok. K. Motgabio, padainavo šešias dainas, o tautinių šokių būrelis, vadovaujamas A. Grinienės, atliko šešis lietuvių šokius.

Nuvykti į tautų dieną Frankfurte gimnazijai susisiekimo priemonės parūpino T. A. Bernatonis ir Schwetzingeno lietuvių kuopa.

Apie šį Vasario 16 Gimnazijos pasirodymą palankiai ir gražiai atsiliepė vokiečių laikraščiai: "Frankfurter Rundschau" ir "Sonntag", ypač išskeldami lietuvių meninį lygį.

LIETUVOJE BUVUSIŲ TRIJŲ ASMENŲ ĮSPŪDŽIAI

Lietuvių Prekybos Rūmų valdyba New Yorkepakvietėneseniai Lietuvą lankiusius tris asmenis pasidalinti įspūdžiais su šios organizacijos nariais ir svečiais. O taip pat pasižiūrėti jų lankymosi metu susuktą filmą.

Pagrindiniu kalbėtoju ir filmos savininku buvo prekybininkas, amerikietis E. Krueger, neseniai Lietuvoje su juo buvęs Jokūbas Stukas ir Amerikoj gimusi Birutė Paprockienė.

Kruegerio, kaip kitataučio pasakojimai, klausytojams taip pat buvo įdomūs, nes jis Lietuvoj yra buvęs dar nepriklausomybės laikais. Jis matė ir pasakojo skirtingą tarp anų laikų ir dabar-okupuotos Lietuvos. O tas skirtumas, anot jo, labai didelis

tiek išviršinėj krašto ir žmonių išvaizdoj, tiek psichologiniu požiūriu. Jis papasakojo ir apie savo nuotykius bei pasikalbėjimus su žmonėmis Maskvoj.

Į visus tris buvo kreiptasi ir klausimais.

--Koki įspūdis teko susidaryti apie Lietuvos jaunimą?

--Kalba gryniausiais lietuviškai, be jokių rusiškų priemaišų. Nors maitinamas vien komunistinės Maskvos propaganda, bet jaučiasi pilna to žodžio prasme lietuvišku jaunimu. Tačiau būna ir taip, kad vaikai atneša tėvams ir parodo Tiesoj perspausdintus iš mūsų laikraščių straipsnius, juodinančius nepriklausomos Lietuvos laikotarpį ir sako, kad ana vyriausybė tik-

KUR ATOSTOGAUTI?

Kiekvieno žmogaus jėgos metu bėgyje išsenka ir joms atgauti reikalingas ramus poilsis, malonios atostogos. Mūsų vasarvietėje — Osterville Manor — Jūs rasite ramų, malonų poilsį ir tikrai atgausite visas per paskutinius metus išėkvotas, jėgas.

Osterville Manor yra gražiam pušynais apaugusiame Cape Codo pusiasalyje prie Atlanto, kur šiltosios srovės vandens temperatūra 70-80 laipsnių. Visi mūsų vasarvietės svečiai naudojasi uždaru (privatišku) paplūdimiu, kurio švarus smėlis dar po kelis kartus valomas ir sijojamas, todėl į šį paplūdimį tegalima įeiti tik su atskirais leidimais, kuriuos parūpiname visiems svečiams. Prie paplūdimio yra automobiliams saugoti vieta, už kurią atskirai mokėti nereikia. Mūsų vasarvietės kainos yra labai žemos, jas lyginant su kitomis panašiomis vasarvietėmis, todėl tikime, kad Jūs apsispręsite savo atostogas praleisti pas mus — Cape Codo Osterville Manor vasarvietėje.

Mes būsim labai laimingi, jei apsisprędę atostogauti susisieksite su mumis ir pranešite kuriuo metu žadate atvykti, kad galėtume Jums rezervuoti kambarius, kad atvykę nebeturėtumėte jokio rūpesčio ir galėtumėte visą atostogų metų skirti poilsui ir malonumams.

Laukiame Tamstų pranešimų ir prašome klausiti, jei dar kiltų kokių nors neaiškumų. Mus galite pasiekti šiais adresais:

Osterville Manor, Inc.
Osterville — Cape Cod, Mass.
Telefonas: GARDen 8-6991

arba Bostone:

265 C Street
So. Boston 27, Mass.
Telefonas: ANDrew 8-7730
Jūsų J. Kapocius

rai buvo netinkama, laiku pakleista, nes jie patys taip rašo. Šia proga reikia vėl priminti, kad kai kurie mūsų laikraščiai šio krašto spaudos laisvę taip naudojami, kad galėtų kitus juodinti ir Lietuvoj blogą pavyzdį rodyti.

--Kokios krašte išvados apie Tiesoj puolamus asmenis?

--Krašte manoma, kad Tiesoj puolami žmonės yra dideli patriotai, komunistai kalba, kad keleat iš jų reikėtų net likviduoti.

--Ar girdisi iš Vakarų duodamos lietuviškos transliacijos?

--Apie Madrido ir Vatikano radiją Lietuvoj nieko nežino. Amerikos Balsas girdėti, bet jiems lankantis buvo tik kaubojo muzika ir labai blogu akcentu pranešėjas. Gal dėl to lietuviai taip nustebo, išgirdę atvykusius gražiai lietuviškai tebešnekančius.

--Ar patenkinti vizitu?

--Pamatyti savo artimuosius, be abejo, labai malonu. Tačiau nė vienas po vizito dar nesulaukė iš ten laiško.

Gaila kad E. Krueger filmose neužfiksavo žymesnių vietų, o tik labai reikšmingas. Ypač liūdnai atrodo Kauno vaizdai ir kaimai, kurių filmuota nedaug, nes palydovui nepatiko. Daugiau filmuoti leidžiama Vilniuje, o ypač Maskvoj, kuri specialiai išpuošta turistams parodyti. Anot Krueger, atrodo, kad visi namadažai iš Lietuvos išvežė Maskvai dažyti.

Po oficialios dalies buvo vaišės ir tėsėsi pokalbiai.

Prezidiumą sudarė: dr. A. Valiūnas--pirmininkas, A. Simutis, E. Krueger, J. Stukas ir B. Paprockienė. Nors penktadienis nepatogi diena, tačiau atsilankę apie 80 žmonių ir Festival restorano salę vos tilpo.

Dar pora žodžių pravartu tarti apie pačią organizaciją, kurios skambus pavadinimas--Lietuvių Prekybos Rūmai nelabai apibūdina tos organizacijos prasmę. O tai yra 1925 m. įsteigta ekonominė ir kultūrinė santykių plėtimui su Lietuva organizacija, dabar likusi daugiau tik kultūros pobūdžio. Naujieji ateiviai narių eiles žymiai papildė ir veiklą pagyvino. Dabar valdybą sudaro: J. Ginkus--pirmininkas, dr. Paprockas, dr. A. Valiūnas ir J. Valaitis--vicep. adv. S. Bredes, S. Gudas ir P. Laplėnė--sekretoriai ir M. Michel išd.

E.Č.

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

20 metų tos srities
praktika

VOKIŠKŲ RADIO
APARATŲ TAISYMAS

TELEFUNKEN
Authorized Factory Service

SCHWAB RADIO & T.V.

SALES AND SERVICE

APIGINTA KAINA PARDUODA TELEVIZIJOS
IR TELEFUNKEN RADIO APARATUS.

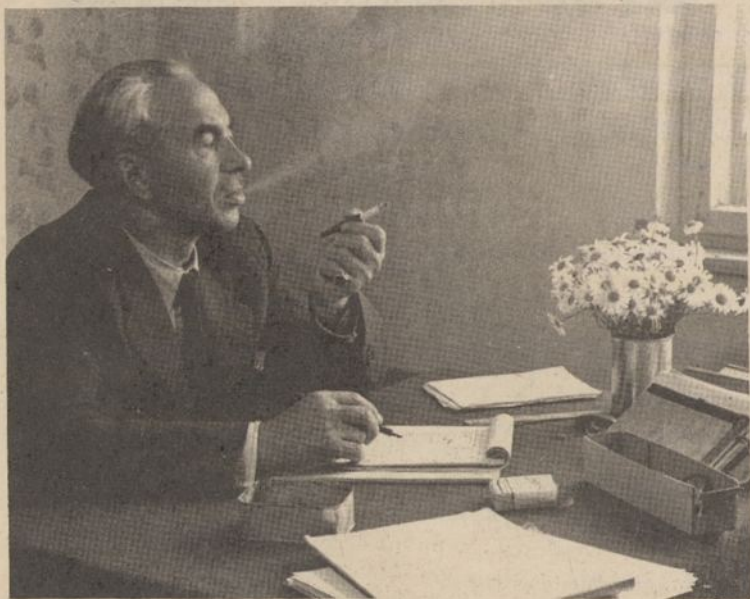
11615 Detroit Ave.

LA 1-4669

CLEVELAND 2, OHIO

RAŠYTOJAS J. ŠVAISTAS - BALČIŪNAS APLEIDŽIA CHICAGĄ

Gegužės 11 d. rašytojo Jero-nimo ir Lilijos Ignatonių namuose įvyko išleistuvės rašytojo Juozo Švaisto-Balčiūno, kuris su žmona išsikelia gyventi į Californiją. Susirinko gražūs ir nuoširdūs būsūs rašytojo draugai. Žinoma, buvo ir prakalbėlių, bet ašarų nebuvo. Ašaras paliekame kapinėse užkasdami ten brangų žmogų, o visada linksma, nuoširdų ir draugišką Juozą Švaistą į saulėtus palmių kraštus išlydėjome su geriausiais visokios laimės linkėjimais šioje ašarų pakalnėje.

Juozas Švaistas--Balčiūnas rašymo metu

--Kodėl apleidžiate chicali-čius?, -- užsiupulau naujausia mūsų išeivį.
--Sveikatos požiūriu. Noriu dar ilgiau pagyventi, o Chicagos orai lyg ir ima jau graužti mano plaučius...
--Kokde ten Jūsų saulėti išikrimo planai?
--Deja, pakeliu sparnus be jo-

relės...?
--Tai, užguls vėl nauji rūpesčiai gyvenime: reikės įsigyti naujas meškeres, žinoma, daug storesnes ir drūtesnes negu dabartinės.
--Ar gaila Chicagos? Juk čia jau apsiprasta. Brighton Parke turite jau įsigiję ir dailią trobelę...

NELAIMĖ LIETUVIŠKAI VEIKLAI BRAZILIJOJE

Gegužės 26 d., ankstyvą rytą, kilo gaisras Pranciškiečių (Amerikos seselių lietuvių) gimnazijos salės scenoje. Gaisras sunaikino sceną ir iš dalies salę. Nuostoliai labai dideli. Remontas atsisieks mažiausia apie milijoną kruzeirų. Gaisro priežastis nežinoma. Šioje salėje buvo ruošiami lietuviški vakarai, minėjimai ir kiti kultūrinio gyvenimo įvykiai.
Žinant lietuviškos kolonijos sunkią materialinę padėtį Brazilijoje, visuomenės talka sudėgusios salės atstatymui yra labai laukiama. Šiuo reikalavimu susisiekti šiuo adresu: Rev. P. Ragažinskas, CAIXA POSTAL 4118, Sao Paulo, Brazil.

LIUDNŲJŲ BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

S. Paulo Liet. Bendruomenė šiomis liudnoms deportacijų sukaktims paminėti, kuri įvyko birželio 19 dieną, kalbais pasakytį pakvietė atstovę Maria Conceicao Neves, kuri prieš pora metų savo akimis matė komunistinį rojų Rusijoje.

NAUJAS ŽURNALAS-"LIETUVIŲ VAIZDAS"

Žurnalui "Gintarui" sustojus, buvęs jo red. St. Vancevičius ruošia spaudai naują kultūros žurnalą "Lietuvių Vaizdas", kurio pirmas numeris žada pasi-

rodyti dar šį mėnesį. Bus 36 puslapių, gausiai iliustruotas. Dalis bus portugalų kalba informacijoms apie Lietuvą.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA IŠ BRAZILIJOS

Radio 9 de Julho šiuo metu pertvarkoma ir stiprinama. Po pertvarkymo lietuviškoji šios programos valandėlė bus girdima ir pavergetoje Lietuvoje. Programai vadovauja liet. parapijos klebonas kan. P. Ragažinskas, talkinamas Bendruomenės Komiteto.

Jūros mėgėjus vasaros atostogas praleisti kviečiame prie ATLANTO, ASBURY PARK, N. J.

P. ir O. LANIŲ VASARNAMYJE

Čia ažuolų apsupto vasarnamio erdviuose kambariuose, už nedidelę kainą, ramiai pailsėsite, pasimaudysite švaresniais paplūdimyje iš visų ATLANTO pakraščio esančių.

Tik per keletą minučių pesčiam nuo vasarnamio pasiekiamas vandenynas — paplūdimys, kino teatrai, bažnyčios, krautuvės, restoranai ir kitos pramogų vietos.

Svečių patogumui galima naudotis virtuvėmis, šaldytuvais, maitintis vietoje. Maudymosi mokestis apmokamos savininkų.

Kambarius siūlome užsisakyti iš anksto:

P. Lanys
515 4th Ave.,
Asbury Park, N. J.
Tel. PR 6-9783

arba

P. Lanys
1248 Waverly Pl.,
Elizabeth, N. J.
Tel. EL 3-1169

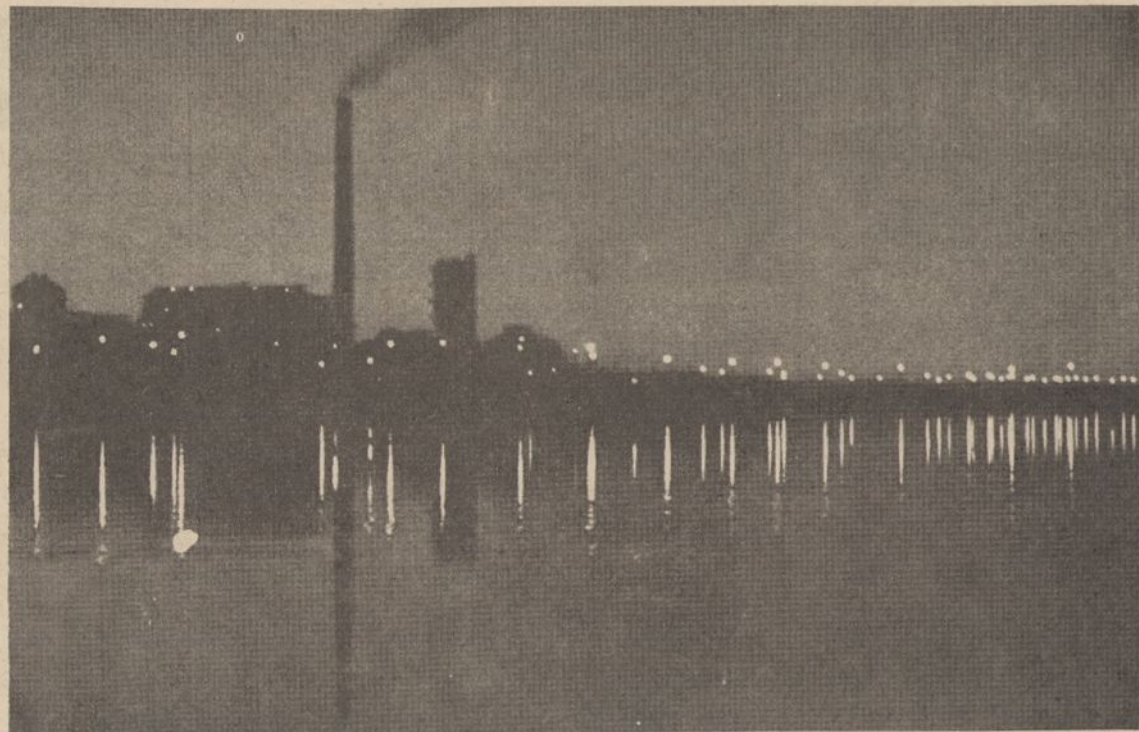
TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruoštumėt kelianti, tuoj susirikiat su mūsų jetaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: MArket 2-4867

...kitoj pusėj Nemuno, ties pat Rambynu, Raginės miesto žiburėliai žavingai mirgėjo ne tik tai ore, bet ir giliai Nemuno vandenynje...

Joninės Rambyno kalne... (2)

Tai buvo 1929 metų Joninėse

Tautų Sąjungos vicepirmininkas tada Perkūnui prisiekė ginti Lietuvos reikalus

Elzė Jankutė

Aštuntą valandą ryto telefonas iš Kauno. Kalba Užsienio Reikalų Ministerijos valdininkas: "Šiandien apie dvyliką valandą laivu Vilnius atplaukia į Rambyno Joninės Tautų Sąjungos delegacija, kelių mūsų valdininkų lydimu. Delegacijos pirmininkas Tautų Sąjungos vicepirmininkas japonas Sugimura. Malonėkite pasirūpinti, kad delegacija būtų prie Rambyno tinkamai sutikta ir kad būtų parodytos įdomesnės apeigos. Ypač, kad būtų padainuota, lietuviškų dainų."

Valdininkui, kurio pavardės neatsimenu, pasakiau: "Pas mus, Bitėnuose, dangus nežada gražios dienos. Todėl, vargu, ar iš viso įvyks bet kokios Joninių apeigos".

Bet valdininkas, kaip geras ministerijos pareigūnas, nenusileido ir mandagiai, bet kietai pasakė: "Oro mes nepakeisime. Prašau padaryti geriausiai, kiek bus įmanoma."

Saulutė, lyg apsiverkusi, pažūrėjo į Bitėnus ir vėl už debesų pasislėpė.

Pasakiau Tėtačiui, ką Užsienio Reikalų Ministerijos valdininkas pasakė ir laukiau patarimo ką daryti. Tėtatis ramiai atsakė: "Niekio kito tau nereikia daryti, kaip visad Joninėms darai. Jei norės, pavaišinsim kaip ir kitus svečius, O Rambyno programa ne nuo mūsų priklausos. Tam yra Joninių Komitetas. Tam komitetui tuojau turi pranešti apie tų aukštųjų svečių atvykimą."

Pasakytą — padaryta. Joninių Komitetas pažadėjo paprašyti 7-to pulko orkestrą sugroti svečiams sutikimo maršą ir sutelkti įmanomai daugiau žmonių.

Tilžės Giedotojų Choro vedėjas Vydnas sutinka aukštuosius svečius parambynėje sutikti su dainomis.

Keletas, tautiniais rūbais pasirūdžiusių mūsų gražuolių, ruošėsi būti vaidelutėmis, kurenti aukuro ugnį.

Bet dangiškos galybės buvo kitaip nutaręs. Po 10 valandos ėmė pastoviai lyti ir pragiedrėjimo nesimatė. Rambyno ankstyvieji svečiai stovinėjo po medžiais ar glaudėsi, kur tik galėjo popastogėmis. Dauguma jų žinojo, kad laukiame aukštųjų svečių, todėl nors ir lijo, bet namo nevažiavo.

Apie 11 valandą Bitėnuose atsirado Rapolas Skipitis. Mudviem su Tėtačiu pasidarė drąsiau. Tą žmogų laikėme sumaniu ir išradingu. O išrasti ką nors nepaprasto būtinai reikėjo, nes lietus žadėjo visą Joninių publiką ir giedotojus išvaikyti, o japonų Sugimurą ir jo kolegoms, Tautų Sąjungos nariams, berods italui ir graikui, visai neturėjome ką parodyti.

Lietus nesustojė, o dar smarkėjo. Jau praėjo 12-ta ir 1-ma valanda, o laivo su svečiais nesimatė. Joninių svečiai, jau gerokai šilto lietučio sukrapyti, nebeiškentė po medžiais ir pastogėmis, pradėjo važinėti namo. Jau ir Vydnas su savo cho-

ru išplaukė į Tilžę.

Tiktai gerai po 2-tros valandos, debesyse ėmė skaidytis ir saulutė pasirodė. Bitėniškiai ir artimųjų kaimų žmonės vėl pradėjo rinktis į Rambyną. O su jais ir vienas kitas dainininkas bei dainininkė iš Vydnos ir Aido chorų, kurie buvo pasilikę pas pažįstamus Bitėnuose, 7-to pulko orkestras kantriai laukė svečių.

Tiktai apie 3-čią valandą pamatėme atpuškenantį Kauno laivą Vilnių. Ir dabar prasidėjo išradimai.

R. Skipitis, niekad choro nedirgavęs, dabar rinko vyrus ir moteris improvizuotam chorui, kurį pats ėmėsi diriguoti. Tautiniais rūbais pasirūdžiusios kelios mergaitės bėgo užkurti aukuro ugnį, nes lietus anksčiau užkurtą ugnelę buvo užgesinęs.

O mano širdis drebėjo dėl man numatytų pareigų. Mat, R. Skipitis patarė būti man prie aukuro vyriausia vaidilute ir, jei bus proga, prisaikinti Sugimurą, kad jis prisiektų lietuvių dievaikiui Perkūnui, užstoti Lietuvos reikalus Tautų Sąjungoje ir pagelbėti mums atsiimti iš lenkų Vilnių. Ta proga jam reikia perduoti lietuvišką juostą su įausiais žodžiais: "Mes be Vilniaus nenurimsim."

Štai jau ir Vilnius parambynėje.

Ten susirinkusi Joninių publika šaukia svečiams valio! O 7-to pulko orkestras groja maršą. Delegacija lipa iš laivo ir kopija į kalną. Pirmieji kopia mūsų Užsienio Reikalų Ministerijos Dovydas Zaunius ir Sugimura. Buvau manius, kad visi japonai mažo ūgio. O pasirodo, Sugimura neženkliai už Dovą Zaunį, tik kiek stambesnis. Paskui juos seka pulkelis, kurių tarpe atsimeinu V. Sidzikauską, E. Turauską ir M. Avietėnaitę.

Kalne juos pasitiko R. Skipitis su savo nedideliu choru. Visiems delegacijos vyrams užkopus į kalną, choras užtraukė Lietuvos himną. Paskui R. Skipitis aukštuosius svečius pasveikino Bitėnų kaimo vardu, Paaiškino, kad lietus sutrukdė Joninių šventės apeigas, kad dauguma Joninių šventės dalyvių jau išvažinėjo į namus ir kad čia susirinko tik Bitėnų kaimo gyventojai pasveikinti garbingus svečius. D. Zaunius išvertė R. Skipičio žodžius svečiams ir pristatė ji kaip Bitėnų kaimo ūkininką. Po to R. Skipičio choras padainavo keletą lietuviškų dainelių.

Po dainų visa delegacija, su palydovais, atėjo prie aukuro. D. Zaunius svečiams paaiškino, kad aukuro vieta yra nuo priešakio žemės, kurioje stovėjo senosios Lietuvos laikais Dievams pasišventusios lietuviškos-vaidelutės, kurentavimo šventąją ugnį. Mane pristatė kaip dabartinę vaidilutę.

Sugimura priartėjęs prie aukuro paklausė manęs, ar jis turi ką daryti. Tuomet aš jam pasakiau, kad jis turi prisiekti senoves lietuvių Dievui Perkūnui, kad užtars Lietuvos reikalus.

--Gerai, sako Sugimura, prašau sakyti priesaikos žodžius, aš prisieksiu." Ir aš sakiau, o jis kartojo šiuos žodžius:

--"Prisiekiu Lietuvių Dievui Perkūnui, kad aš Tautų Sąjungoje visuomet stosių už Lietuvos reikalus ir darysiu ką tik galėsiu, kad Vilnius būtų gražintas Lietuvai. Dievas Perkūnas tepadeda man."

Tuos žodžius man buvo surašęs R. Skipitis, o aš juos buvau išmokusi atmintinai. Užsilikęs tos priesaikos raštelis man padėjo dabar tą tekstą čia išrašyti.

D. Zaunius visą laiką buvo vertėju.

Tegu tai buvo tiktai vaidinimas, bet Tautų Sąjungos vyrai tada išgirdo ir Bitėnų kalme, kuo lietuviai daugiausiai rūpinasi.

Trumpai Rambyne paviešėjė, įsirašė į Amžinąją Rambyno Knygą, Tautos Sąjungos delegacija ir jų palydovai išvyko savais keliais, o Rambyne prisirinko gana daug jaunimo ir jaunatviškai nusiteikusių senesnio amžiaus žmonių. Tada prasidėjo tikrai nuotaikingos Joninės. 7-to pulko orkestras plėšė polkas ir kitus šokių. Bufetas išsijusęs stengėsi vaiškinti svečius.

Po netikėtai gerai mums pasisekusio Tautų Sąjungos delegacijos priėmimo, mano nuotaka buvo puikliausia. Nors niekad nepriklausiau prie pašauktųjų šokėjų, bet tada šokau.

Šokių pertraukomis ėjome nuo Rambyno pasigėrėti mūsų miegučiu Nemunu, pasiklausyti lakštingųjų koncerto ir pajusti nakties grožį.

Ir dabar dar atsimeinu, kokia buvo puiki ir maloni naktis. Ramiai, ramiai, kilo pušys, viršūnėmis atsirėmusios į dangų. Tarpe pušų viršūnių ir vos, vos slenkančių debesėlių, slapstėsi žvaigždutės.

Kitoj pusėj Nemuno, ties pat Rambynu, Raginės miesto žiburėliai žavingai mirgėjo, netikėtai ore, bet ir giliai Nemuno vandenynje.

Galite man tikėti ar netikėti, bet aš nuoširdžiausiai galiu užtikrinti, kad jokią kitą naktį tie Raginės žiburėliai taip užburiančiai nemirgėjo.

Kitą dieną Tėtačiui smulkiai papasakoju, kaip buvo sutikta Tautų Sąjungos delegacija, kaip puikiai skambėjo R. Skipičio greitomis sudaryto choro dainos ir kaip man teko prie aukuro prisaikinti Tautų Sąjungos tuojau pat vicepirmininką japoną Sugimurą.

Tėtatis pasidžiaugė, kad viskas gerai pasisekė. Ir jam tie įvykiai taip patiko, kad šitas Joninės ilgesniu straipsneliu įrašė į Amžinąją Rambyno Knygą.

GREETINGS and
BEST WISHES

CLEVELAND
REGISTER AND
GRILL CO

3188 EAST 80th St.
VU 3-4418

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

IZIDORIAUS VASYLIŪNO KONCERTAS

Smuikininko Izidoriaus Vasyliūno ir jo sūnaus Vytenio M. Vasyliūno koncertas įvyks trečiadienį, birželio 29 dieną, 8 valandą vakaro. Jo vieta — Methuen Memorial Music Hall, Methuen, Mass. (Rd. 28). Įėjimas su laisva auka. Mokyklinis jaunimas kviečiamas nemokamai.

Programą sudarys Bostone gyvenančių kompozitorių kūryba: Juliaus Gaidelio smuiko sonata, rašyta Bostone 1951, Walter Piston smuiko sonata 1939, neoklasinės krypties, ir John Bovicchi sonata Nr. 1, rašyta Bostone 1956. Bovicchi yra modernios krypties romantikas.

Šiai programai smuikininkas ruošėsi nuo praeitos vasaros. Tai bus jau septynią programą, išpildoma smuikininko Methuen gražioje ir vėsioje salėje šešių metų laikotarpį.

Muzikos meno mylėtojai Bostone ir jo apylinkėse, o ypač Lawrence bei Methuen nuosirdžiai kviečiami nepraleisti retos progos ir į koncertą atsilankyti.

Akademikų skautų šventė

Birželio 11 d., latvių namuose Bostone, įvyko tradicinė Akademinio Skautų Sąjūdžio šventė. Po pietų įvykusios iškilmingos sueigos centre buvo Korp! "Vytiš" senjorų bei Akademinių Skautų Draugovės tikrųjų narių pasizadėjimas. Pasizadėjimą davė ir spalvas gavo šios tikrosios narės: R. Galdikaitė, D. Gedmintaitė, N. Razvadauskaitė, D. Tumaitė, D. Vakauzaitė ir D. Venckutė Naujais Korp! "Vytiš" senjorais tapo: V. Grinius, A. Kriščiūnas, R. Šležas, L. Venckus ir R. Venckus. Taigi Bostono A. S. S. skyrius sustiprėjo visu tuzinu naujų narių! Sueigos metu idomias kalbas pasakė garbės narys prof. I. Končius ir senj. V. Mantautas. Sueigą pravedė t. n. B. Banaitytė ir fil. J. Špakevičius.

Vakare įvyko smagus pasilinksminimas, kur visus gyvai šokdino pietų amerikiečių orkestras. Gausių svečių tarpe matėsi atvykusių iš New Yorko, Hartfordo, Worcesterio, Brocktono bei kitų apylinkės vietovių.

Balfo skyrius, prisiminimas baigiasi birželio dienas, skelbia vąj ir prašo visus aukoti. Balfo įgalioti asmenys lankysis ir namuose su aukų lapais.

Aukus galima įteikti A. Bričkui, A. Andriulioniui ir V. Vakauzai.

Lituanistinė mokykla birželio 11 d. surengė mokslo metų pabaigtuves. Tėvų komiteto pirm. inž. Jonas Vasytis ir mokyklos vedėjas K. Mockus pranešė, kad mokyklą lankė 122 mokiniai. Pažangiesiems mokiniams įteiktos dovanos. Mokiniai atliko meninę programą.

Protesto mitingas, įvykęs birželio 18 d. praėjo sklandžiai. Bostone rengėjais buvo lietuviai, estai ir latviai. Buvo griežtai pasisakyta grąžinti Pabaltijui laisvę. Visų trijų tautų vardu kalbą sakė B. Kalvaitis. Pirmos protesto rezoliucijos. Mitingas įvyko Donnelly teatre. Po mitingo meninė programa, kurią sudarė lietuvių ir latvių chorai ir estų solistė Amanda Jucht.

Grįžo Vilija Čepaitė, kurią Bostono aukštoji mokykla buvo pasiuntusi į Detroitą šešioms mėnesiams pasigilinti specialybėje.

Birželio 4 d. Vilija grįžo pas tėvus.

DAINŲ ŠVENTES KOMITETO PRANEŠIMAS

1. Dainų Šventė yra lietuvių tautinė manifestacija. Tad lietuvių visuomenė bei visos lietuvių organizacijos yra prašomos prisidėti prie Dainų Šventės gerinio surengimo. Tų vietovių lietuviai, iš kurių chorai vyks į Antrąją Dainų Šventę Chicagoje, prašomi padėti savo chorams aukomis, kad jie įstengtų padengti kelionės išlaidas. Mūsų chorai tikrai yra reikalingi visokių paramos.

2. Antroji Dainų Šventė yra rengiama Chicagoje 1961 m. liepos mėn. 1 ir 2 dienomis. Laiko pasiruošimui neliko daug, tad jau dabar yra svarbu, kad visi chorai tinkamai pasirengtų toje šventėje dalyvauti. Antrosios Dainų Šventės Komitetas kviečia visus chorų iš JAV ir Kanados dalyvauti bendroje Dainų Šventėje. Kadangi Komitetas ne visų chorų turi tikslus adresus, arba tie adresai yra pasikeitę, todėl visus chorų prašome šį pranešimą laikyti oficialiu pakvietimu ir nebedelsiant pranešti Komitetui apie savo dalyvavimą Dainų Šventėje. Chorų dėsims atsakyti trukdys visą šventės rengimo eigą.

Atsakymus bei įvairius raštus chorai ar dirigentai prašomi siųsti šiuo adresu: LITHUANIAN SONG FESTIVAL, 7224 So. Rockwell St. Chicago 29, Ill.

3. Dainų Šventėje kviečiami dalyvauti taip pat oktetai ar kvartetai ir pavieniai dainininkai. Jie

prašomi registruotis aukščiau nurodytu adresu.

4. Visi chorai ir kiti dainos meno vienetai prašomi tuojau pranešti kokių skaičių ir kam reikia pasiųsti repertuaro gaidų.

5. Visus lietuvių, galinčius bent kiek dainuoti, prašome jungtis į esamus chorų, nes Dainų Šventės proga reikia padidinti mažėjančias dainininkų eile. Taip pat kreipiamės į visus tuos, kurie yra pasitraukę iš chorų, sugrįžti atgal ir dalyvauti tautinėje šventėje Chicagoje. Vietovėse, kur yra lietuvių ir yra kam vadovauti, steigti naujus chorų, jei ten dar nėra jokio choro.

6. Iš ne Chicagoje esančių chorų, kurie jau pažadėjo dalyvauti Antrojoje Dainų Šventėje ir paprašė atsiųsti repertuaro gaidų, yra šie:

1. Bostono Lietuvių Choras, dirigentas J. Gaidelis,

2. Čiurlionio Lietuvių Tautinio Meno Ansamblis, dirig. A. Mikulskis

3. Elizabetho Lietuvių Parapijos Choras, dirig. A. Kačanauskas,

4. Omahos Lietuvių Choras, dirig. Br. Jonušas,

5. Operetės Choras Brooklyn, dirig. M. Cibas,

6. Varpo Choras Toronte, dirig. St. Gailevičius,

7. Waukegano Lietuvių Vyrų Choras, dirig. P. Bujanauskas,

8. Waterburio Lietuvių Parapijos Choras, dirig. A. Aleksis,

9. Windsorio Lietuvių Choras, dirig. J. Sodaitis,

10. Philadelphia Lietuvos Meno Ansamblis, dirig. L. Kaulinis.

Kviečiame ir kitus chorų neatsiėmiant registruotis Komitete.

BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

DAIRYMEN ICE CREAM COMPANY

3068 WEST 106th ST. OR 1-2300

BEST WISHES
To All the Lithuanian People

ALBERT S. PORTER

COUNTY ENGINEER

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

EMERSON RADIO OF OHIO

EMERSON RADIOS, STEREO
AIR CONDITIONERS, DUMONT T. V.

4300 Euclid Ave.

HE 1-1822

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

CRANE SUPPLY COMPANY

(A Division of Crane Co.)

PLUMBING SUPPLYS

6215 Carnegie Avenue

UT 1-2400

BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

UNITED PROVISION

CLEVELAND and COLUMBUS, OHIO

KERELIS BROS. CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS REZIDENCINIUS, MEDICINOS IR PREKYBOS TIKSLAMS SKIRTUS PASTATUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ.

REpublic 7-8949

6350 S. ALBANY AVE.
CHICAGO, ILL.

Cleveland Loans

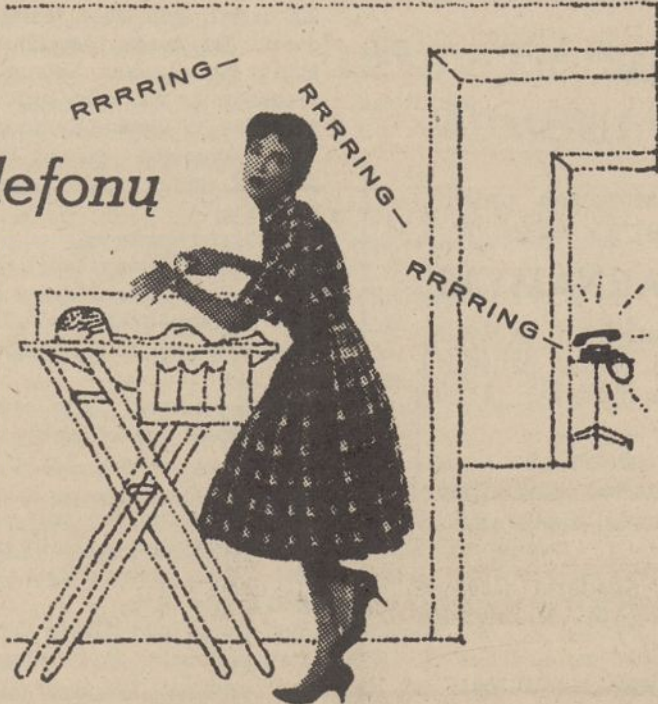
HOME • AUTO • BUSINESS • PERSONAL

LET US
HELP
YOU

70 CONVENIENT, COMPLETE BANKING OFFICES

Šiam namui trūksta telefonų

Išvada: vaikų kambario telefonas

Čia yra pora gerų priežasčių, kodėl reikia pridėti telefonų. Ši ar kitokia priežastis tikriausiai kasdien atsiranda jūsų namuose... ir kiekvienam kitam name, kur telefonų mažai.

Jūs galite turėti patogų, laiką ir žingsnius taupantį, pridėdamą telefoną, ir šias priežastis pašalinti mokant tik \$95 mėnesiui, pridėdant taksus. Pašaukite Ohio Bell Service Representative.

OHIO BELL • MA 2-9900

Solution: Basement Phone

VISI--DIDI IR MAŽI Į AŠTUNTAJĄ LIETUVIŲ DIENĄ RENGIAMA LB Clevelando I-os ir II-os Apyl., Liepos 3 dieną NEURŲ SODYBOJE. Pradžia 12 val. Auka -- 1 dol., jaunimui 50 c., vaikams laisvas įėjimas.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **Elzė Jankutė**, Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus duktė, žinoma visuomenine veikla Lietuvoje, buvo atvykusi iš Toronto susipažinti su veiklia Clevelando lietuvių kolonija ir pasimatyti su savo senais pažįstamais iš Lietuvos. Ji Toronte gyvena su savo neregio broliu Kristupu.

Viešnia dalyvavo Lietuvių darželyje surengtose iškilmėse, aplankė kai kuriuos savo pažįstamus, dalyvavo Ramovės gegužinėje. Būdama Clevelande viešėjo pas Karpį ir Mikulskius. Lietuvių Darželis, jai padaręs daug didesnį įspūdį, negu apie jį anksčiau galvojusi.

Šeštadienio vakare Karpį namuose buvo surengtas priėmimas. Dalyvavo didoka grupė Jankų gerbėjų, tarp jų ir ponija Sofija Smetonienė. Kalbą pasakė Aldona Augustinavičienė, išskeldama Jankų darbą lietuvių tautai. Sveikinimus pasakė St. Barzdukas, A. Jonaitis, S. Smetonienė. Meninę programą atliko J. Krištolaitytė, akompanuojant A. Augustinavičienė.

Viešnia, pilna gražių įspūdžių, išvyko atgal į Torontą antradienį. Ją taip pat išvežė O. Karpinė, kuri buvo pasirūpinusi ir atvežimu.

• **Tautinės Sąjungos skyriaus** susirinkimas šaukiamas birželio 26 d. (sekmadienį) 12 val. p. Gaidžiūnų namuose — 317 Corning Dr., Bratenahl. Pranešimą aktualiais klausimais padarys ALT S-gos centro valdybos vicepirmininkas Dr. Jonas Paplėnas. Taip pat bus aptarti skyriaus veiklos reikalai. Narių dalyvavimas būtinas.

• **Lietuvių Diena**, rengiama Bendruomenės I ir II apylinkių, įvyksta sekmadienį, liepos 3, Neurų ūkyje, netoli Brunswick, Ohio. Rengiama įdomi tos dienos programa. Bus trumpa kalba apie Bendruomenę, jaunimo žaidimai ir visą dieną šokiai. Kviečiami lietuviai iš Daytono, Akrono, Columbus, Youngstowno ir artimesnių miestelių.

• **Vysk. Valančiaus** Lituanistinę mokyklą lankančių vaikų, tėvų susirinkimas įvyks Čiurlionio ansamblio namuose — 10908 Magnolia Dr. birželio 26 d., tuoj po lietuviškos sumos.

Susirinkime bus apyskai-ta nuveiktų darbų ir renkamas naujas tėvų komitetas. Kviečiame tėvus skaitlingai dalyvauti.

• **Juozas Vaičjurgis**, su šeima, keliaudamas iš Bostono į Clevelandą, Chicago ir kitas vietas, kelias dienas viešėjo pas Dr. Aželį, aplankė Dirvą ir padidino Vilties Draugijos įnašą.

• **J. Taoras**, Dirvos bendradarbis Pittsburghe, su šeima viešėjo Clevelande ir lankėsi Dirvoje.

• **Toronto Prisikėlimo parapijos choras** yra pakviestas giedoti kun. G. Kijauskos primicijose Clevelande, birželio 26 d. šv. Jurgio bažnyčioje. Choras atvyks šeštadienį, birželio 25 d. tarp 7-8 v. v. Choras susirinks 9 v. v. šv. Jurgio parapijos salėn iš kur išsi-skirstys nakvynėms.

Iš choro narių atvyksta: Baltraitė A., Baltraitė D., Barcevičienė G., Augustaitė B., Dundurienė V., Kerbenienė A., Krasauskienė O., Kuolienė A., Paulauskienė O., Simanavičienė V., Simanavičienė I., Vosylienė E., Balsevičienė S., Čeponienė S., Černauskaitė V., Saplienė P., Simanavičienė M., Staukienė L., Vilimienė O., Stabačinskienė R., Buragas V., Černiauskas S., Juozapavičius S., Kurmarskas A., Medelis L., Kevelaitis P., Skilandžiūnas V., Telyčėnas M., Butėnas P., Danaitis J., Imbrasas P., Krikščionis I., Paulauskas A., Šarūnas J., Urbelis B., Valickas J., Vaškevičius J.

Norintieji su atvykstančiais susitikti paskelbtu laiku būkit šv. Jurgio parapijos salėje.

• **Akademikų skautų** liepos 2-3-4 d., savaitgalio stovykla įvyksta Holiday Harbour, Wheatley Ontario, Canada. Rengia Detroito skyrius. Dalyvauja Detroitas, Chicago, Clevelandas ir Torontas. Clevelando akademikai, norintieji stovyklauti, prašomi registruotis pas Mirgą Kizių, 1380 East 185 St., Cleveland 19, Ohio. Tel.: IV 1-0717.

• **Lietuviai budžiai** birželio 26 d., sekmadienį, 1 val. po pietų, rengia plaukiojimo sezono atidarymą Lakeside Yacht Club, prie E. 49 gatvės. Įėjimas nemokamas, o norintieji galės paplaukyti.

• **Bendruomenės apylinkių** valdybos savo bendrame posėdyje, įvykusiame praėjusį sekmadienį, nutarė kviešti visas vietas organizacijas sudaryti bendrą komitetą 550 metų žalgirio mūšio paminėjimui.

• **Vysk. Valančiaus** ir šv. Kazimiero Lituanistinių mokyklų šventė, įvykusi birželio 12 d. Naujos parapijos patalpose, praėjo dideliu pasisekimu.

Abiejų mokyklų Tėvų komitetai, dėkingi mokyklų vedėjams, programų paruošėjams ir išpildytojams, taip gražiai praėjusiai programai, be to šeiminiškoms ir visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie šios šventės pasisekimu.

PARDUODAMA KAVINĖ-BARAS

Lietuviškoje aplinkumoje parduodama kavinė-baras, esanti Superior Ave. ir turinti D2, D3 ir D3A leidimus. Kreiptis: EN 1-5131 (78)

PARDUODAMI NAMAI

Du vienos šeimos namai į pietus nuo Euclid Ave.

Pirmame 8 kambariai, gazo pečius, garažas, mažas įmokėjimas. Prašo \$12,200. Antrame 7 kambariai, iš kurių vienas miegamasis 1-am aukšte, o trys — ant-rame. Vonia 2-ram aukšte ir tualetas 1-am. Gazo šildymas, garažas. Prašo \$16,500.

Dviejų šeimų mūras

Cleveland Hts., po 6 kambarius kiekvienam bute, gazo šildymas, 2 automobilių garažas. Padarykite pasiūlymą.

J. Širvaitis
Wm. T. BYRNE
Real Estate

1535 Hayden Ave.
KE 1-4080 — Res.,
MU 1-6100 — office. (75)

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN 4% OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763 936 East 185 St. KE 1-7770

Birželio tremimų minėjimo Detroito prezidiumas. Prie mikrofono kalba Jonas Šolifūnas, Prezidiume matyti V. Staškevičius, JAV kongresmanas Alvin M. Bentley, pagrindinis kalbėtojas J. Noble, išskilęs Rusijos priverčiamose darbo stovyklose devynnerius metus ir kiti. J. Gaižučio nuotrauka

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Šaulių Joninių gegužinė

Vietos šaulių kuopa birželio 25 d., šeštadienį ruošia Joninių gegužinę Beechnut Grove darže. Visą laiką gros linksma lietuviška muzika.

Veiks gausi ir turtinga loterija, kuriai nemaža suaukojo lietuviai prekybininkai. Gausus ir įvairus bufetas su šaltais ir karštais valgiais, vaivadieniais, alumi ir kava. Gegužinės pradžia 12 val. vidudienį. Kviečiama vietos, apylinkių ir Windsorio lietuvių gausiai dalyvauti. Įėjimas suaugusiems 50 centų, moks-

leiviams 25 centai. Vaikams ligi 14 veltui.

Buriavimo kursai-stovykla

Jūros skaučių ir skautų stovykla-buriavimo kursai prasidės liepos 2 d. ir baigsis liepos 12 d. Stovyklai vadovaus j. paskautininkis J. Baublys, v. valtininkė I. Laurinavičienė ir v. valtininkas Al. Pesys. Buriavimo kursų instruktoriumi pakviestas j. skautininkas A. Levanas.

Stovykla-kursai vyks prie Chamung Lake, arti US 16 kelio, 5-ios mylios už Brighton.

L. E.

Nauja Balso 76 sk. valdyba

Gegužės 15 d. išrinkta Balso 76 sk valdyba pasiskirstė pareigomis: L. Heiningas — pirm., K. Ražauskas — I vicepirm. ir rūbų sandėlio vedėjas, J. Šostakas — II vicepirm., V. Vis-kantas — III vicepirm., V. Staškus — sekretorius, Č. Sadeika — finansų sekretorius, V. Kriauciūnas — izdininkas, R. Ražauskienė ir V. Čižauskas — nariai.

I revizijos komisiją išrinkti A. Shukis, Rutkauskas ir P. Stanionis.

K. Jurgutis

Mirė Juozas Ambrozė

Pereit. penktadienį, birželio 17 d., staiga, nuo širdies smūgio, mirė ALT Sąjungos Detroito skyriaus garbės narys Juozas Ambrozė.

Gabijos skaučių tunto stovykla

Stovykla įvyks Island Lake State parke, arti Baltijos Skautų tunto stovyklos. Stovyklos atidarymas birželio 25 d., 12 val. Uždarymas liepos 4 d., 3 val.

Skautės stovyklavietėn suvažiuoja 25 d., šeštadienį, iki 12 val. Stovyklai vadovaus š. Jūratė Pečiūrienė,

skilt. Rožė Černauskaitė ir skilt. Aušra Vaičiūnaitė. Skautės, kurios dar neužsiregistravo, skambina Černauskaitė — TA 5-3952, arba A. Vaičiūnaitė — VE 6-7550.

Kelias į stovyklą: Iš Detroito važiuoti Grand River keliu į US 16 Expressway link Lansing, Mich. Reikia pravažiuoti Kensington Metro Park. Pravažiavus Kensington parko įvažiavimą iš Expressway, sekančiu išvažiavimu Kensington Road važiuoti kairėn iki senojo US 16 kelio. Privažiavus seną US 16 sukti dešinėn ir juo važiuoti Island Lake miestelio link. Sukti iš US 16 kairėn ir važiuoti Academy Drive per Island Lake State parką, perkirsti geležinkelį ir 3/4 mylios iki stovyklavietės.

Pastaba. Kai pasuksite iš US 16 kelio kairėn, važiuokite paežeriu iki geležinkelio pervažos, ten bus ženklai į stovyklą. Reikia pravažiuoti geležinkelį.

Ona Rekašienė, iš Detroito, grįžusi iš sūnaus Zenono vestuvių Chicagoje, vasarą ir ilsisi Nidos vasarvietėje — Linden, Mich.

Juozas Gruzdas, po lengvos operacijos grįžo iš ligoninės ir ilsisi savo vasarnamyje.

Naujas inžinierius

Jaunius Gilvydis, Korp. Neo Lithuania narys ir aktyvus jaunimo organizacijų veikėjas, baigė U. of D. universitetą ir gavo aeronautikos inžinieriaus laipsnį.

Dėmesio!

Visais apdraudos reikalais,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

Paulina Mozuraitis-Bennett,
HI 2-4450

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

KAS IR KUR

• Dr. S. Bačkis su šeima jau persikėlė į Washingtoną. Kaip Draugas pranešė, gyvenimą Lietuvos pasiuntinybės namuose.

• Inž. Vaclovas Mažeika su šeima išvyko savaitei atostogų, o likusią atostogų dalį jis skiria neolithuanų vasaros stovyklai rugpjūčio 27 d. — rugsėjo 5 d. Kaip žinia, inž. V. Mažeika yra šios stovyklos vadovas.

• Korp! Neo - Lithuania Vyr. Valdybos sekretoriui Donatui Siliūnui, išvykus atlikti karinės prievolės ir iš pareigų pasitraukus, į vyr. valdybą įėjo Bernardas Juškus ir perėmė vyr. valdybos sekretoriaus pareigas. Jo adresas: 7143 So. Troy Ave., Chicago 29, Illinois.

• Praėjusią savaitę Michigan valstijoje siautusi audra palietė ir Tabor Farm. Padaryta žalos, bet energingai tvarkantis ji jau pašalinta.

• Londone, Anglijoje, veikia Lietuvių Namų Bendrovė, kuriai ilgą laiką vadovavo M. Bajorinas. Įvykus eilei nesutarimų M. Bajorinas pasitraukė ir Europos Lietuvių paskelbė savo pasitraukimo motyvus. Taip pat oficialią nuomonę paskelbė ir Lietuvių Namų Bendrovės valdyba, kuri šiuo metu sudaro: S. Nenortas — pirm., A. Pranskūnas — sekr. J. Lūža, J. Bendorius ir V. Strimas.

• Chicago skaučių Aušros Tuntas, minėdamas veiklos dešimtmetį, išleido iliustruotą 80 psl. leidinį "Sveimi Miškai". Jame skautams daug naudingų žinių apie stovyklavimą.

• G. Vėžys, mokėdamas prenumeratą atsiuntė ir \$5 auką.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS BENDROVĖ PADIDINS DIVIDENDUS IKI 4¼% NUO 1960 M. LIEPOS MĖN. 1 D.

Mutual Federal Savings Bendrovės direktoriai, birželio mėn. 16 d. susirinkime nutarė mokėti 4¼% už šių metų praėjusius 6 mėn. Dividendai bus išmokami birželio mėn. 30 d., Numatoma, kad nuo šių metų liepos mėn. 1 d. dividendai bus padidinti iki 4¼%.

John J. Kazanauskas, Mutual Federal Savings Bendrovės prezidentas, praneša, kad bendrovės biznis buvo geriausias nuo pat jos įsisteigimo, tai yra 1905 metų.

Taip pat praneša, kad rezervai padėtiems taupymo pinigams yra 9½% kiekvienam padėtam doleriui taupymo sąskaitoj.

John J. Kazanauskas, Bendrovės prezidentas tiki, kad ir ateinantieji 6 mėn. bus pelningi bendrovei ir taupytojams.

Mutual Federal Savings pastoviai skelbiasi Dirvoje. Tai vienintelis Chicago lietuvių bankas, kuris atkreipė rimtą dėmesį į didelį Dirvos skaitytojų skaičių tame mieste ir apylinkėse. Ir mes raginame visus skaitytojus įrodyti, kad Dirvoje skelbtis tikrai apsimoka.

Tėvynės Mylėtojų Draugijos Bostono skyrius birželio 15 d. visuotiniame susirinkime, be kitų reikalų, svarstė ir Lietuvos žemių Vardyno išleidimo klausimą. Ir tam reikalui iš kasos paskyrė \$100.00. Be to, keli nariai čia pat įsirašė į garbės prenumeratorius, įmokėdami po \$10.00.

Skyrius yra pasiryžęs ir toliau telkti lėšas šiam veikalui paremti.

DŽIAUGSMO AŠAROS CHICAGOS AERODROME

Birželio 21 d. oro keliu Chicago pasiekė dvi senai lauktos šešiolikametės. Abi iš Lietuvos, Vida Ripskytė atvyko iš Šaulių, Sigutė Paulauskaitė iš Kretingos. Midway aerodrome atvykęs su gėlėmis ir džiaugsmo ašaromis sutiko tėvai, broliai, seserys ir artimieji. Be jų aerodrome dar matėsi kelios dešimtys lietuvių. Jų tarpe keliolika tautiniais drabužiais pasipuošusių mergaičių.

Vidos tėvai, Vytautas ir Zofija Ripskiai ir jų sūnus Stasys gimtinę aplėdo 1944 m. Vida, būdama vos tik trijų mėnesių amžiaus, liko močiutės globoje. Kaip ir daugelis kitų, Ripskiai tvirtai tikėjo greit atgalią sugrįžti. Deja, tikėjimas neišsipildė. Mažoji Vida užaugo močiutės ir kitų giminaičių globojama. Mokytis Vida pradėjo gimtąjame Valūnų kaime, Joniškių valsčiuje. Paskutiniu metu ji lankė Šaulių vidurinės mokyklos 9-ąją klasę.

V. Z. Ripskiai dukros atkvietimu pradėjo rūpintis prieš šešerius metus. Pradžioje vilčių nedaug turėta. Maždaug prieš porą metų jie kreipėsi į vieną žinomą amerikietę. Gavę nieko nežadantį atsakymą, daugiau jokios protekcijos neieškojo. Jie tik, kad Vidos išleidimą daugiausiai nulėmė pačios dukters ir Lietuvoje gyvenančių giminaičių pastangos.

V. Z. Ripskiai su atvykusia dukra ir sūnumi, studijuojančiu Illinois Univ. liepos pradžioje ketina lankytis Clevelande ir paskui Kanadoje.

Beje, birželio 21 d. Zofija Ripskienė šventė savąjį gimimo dieną. Dukters atvykimas be abejojimo buvo pati didžiausia dovana.

Sigutės Paulauskaitės istorija veik tokia pati. Ji liko taipogi močiutės globoje. Sigutė mokėsi Kretingos vidurinėje mokykloje. Buvo 9-tos klasės mokinė. Jos tėvai, Pranas ir Ona Paulauskai Sigutę rūpinosi įvairiausiais būdais ir keliais. Jų manymu, dukros išleidimui padėjo Eleonoros Rooseveltienės ir Adlai Stevensono užtarimas. Kartu jie dėkingi ir Chicago pramonininkui bei žinomam Tam O'Shanter golfo klubo savininkui Mr. May. Pastarasis, jų tvirtinimu, ne-

KAIREJE: Chicago aerodrome būrelis lietuvių buvo sutikta iš Lietuvos atskridusi Sigutė Paulauskaitė. Nuotraukoje (iš kairės): Pranas Paulauskas, sūnus Edmundas, dukterė Birutė, Povilas Leonas, Sigutė Paulauskaitė, jos sesuo Irena, neseniai iš Lietuvos atvykusios Leonaitė ir Kielenė ir Ona Paulauskienė, M. Kielos nuotrauka

kartą yra stipriai paklabenęs State Departamento duris.

Paulauskų dvi kitos dukros yra pasirinkusios gailingųjų seserų profesiją. Vyresnioji Irena jau baigė mokyklą, o Birutė pradės mokyti šiemet, Sūnus Edmundas tebelanko pradžios mokyklą.

Vida ir Sigutė, nežinint nuovargio, jaučiasi gerai. Abi jos susipažino Maskvoje, J.A.V. ambasadoje. Į Chicago atvyko dviem skirtingais lėktuvais, 15 minučių laikotarpyje. Vidos Ripskytės kelionės formalumus tvarkė lietuvis Walter Rask, Wide World Tauris Inc. savininkas.

P. Ptr.

JOHN J. KAZANAUSKAS, Mutual Federal Savings Bendrovės (Chicagoje) prezidentas sako, kad 1960 metų pirmieji 6 mėnesiai buvo bendrovei geriausi nuo pat įsisteigimo--1905 metų.

Dirvos nuotrauka

E. CHICAGO

PAMINĖTAS BAISUSIS BIRŽELIS

Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdybos pastangomis baisiojo birželio minėjimas buvo suaruštas su paskaita ir menine programa. Jis įvyko birželio 12 d. 6 val. vakarė, Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos salėje, Harbor, Indiana.

Minėjimą atidarė Bendruomenės pirmininkas Zigmąs Moliejus, kuris pakvietė pagrindiniu kalbėtoju Dr. Joną Paukštelį. Kalbėtojas savo paskaitoje priminė įvykius prieš 20 metų, ragino visada ryžtis Tautos laisvės kovai.

Minėtinėje programos dalyje buvo suvaidinta 2 veiksmų vaidzdis iš okupuotos Lietuvos moksleivių gyvenimo (Mirties Brigada), kurio autorius Jonas Paukštelis - Audra. Moksleivius vaidino: Birutė, Algirdas ir Vytautas Paukšteliai, Rūta Domarkaitė, Marytė Kvietkauskaitė, V. Bingelytė, Balčūnas ir Tampuskas. Visi jaunieji vaidintojai savo roles atliko pasigėrėtinai. Jiems talkininkavo vyresnieji: Zoromskis, Algis Skudra, Kanišauskas, Tampuskienė, Čiakas ir Vaišvila. Vėikalą režisavo Zigmąs Moliejus.

Visus minėjimo dalyvius Jūry skautės papuošė tautiniais gedulo ženklukais.

Minėjimas buvo gausus ir įspūdingas.

Pakenė

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Numatoma, kad nuo šių metų liepos 1 d. dividendai bus pakelti iki 4¼.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

Pranešame giminėms, artimiesiems ir pažįstamiems, kad birželio 22 d., 1 val. 20 min. staiga mirė

ADELĖ BRIZGYTĖ-ORINTIENĖ.

Pašarvota Jakubs Funeral Home — Edna Ave. Lankymo valandos nuo 2 iki 10 val. vakaro. Laidotuvės šeštadienį, birželio 25 d., 8:30 val. iš Šv. Jurgio parapijos bažnyčios.

Nuliūde: vyras, dukterys ir broliai

Skyriaus garbės nariui

JUOZUI AMBROZEI

mirus, jo sūnams ALGIRDUI ir KĘSTUČIUI bei jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą

Tautinės Sąjungos
Detroito skyrius

Dėl sesers

ADELĖS BRIZGYTĖS-ORINTIENĖS

mirties liūdintiems kolegoms VYTAUTUI ir BERNADUI BRIZGIAMS reiškia gilią užuojautą

PLIAS
Clevelando skyrius